Surat ni Paulus Men Tumbena Bona Jama'at Na Kota KORINTUS

Tabea'
1:1-3

1 Yaku' i Paulus men ia ange Alaata'ala gause pingkira'-Na bo sida poposuu' ni Kristus Yesus. Yaku' ka' i Sostenes utusta sa'angu' kaparasaya'an, nuntulis surat kani'i.
2 Bona jama'atna Alaata'ala men isian na kota Korintus. Kuu ia angemo Alaata'ala kada' sida mian-Na men molinas, gause i kuu ia tombonoi Kristus Yesus. Koiya'a uga' a giigii' mian na longkop dodongoan men monsoosa' Tumpunta i Yesus Kristus, men Tumpuna i raaya'a ka' uga' Tumpunta.*
3 Sulano kaporean ka' koratongan men ringkat na Alaata'ala Tamanta ka' i Tumpu Yesus Kristus surionmuu na tutuo'muu.

Sukuur ni Paulus bona Alaata'ala na giigii' upa men ia labot
1:4-9

4 Yaku' sinampang basukuur na Alaata'alangku gause i kuu daa nangalabotmo kaporeanna Alaata'ala men ia tadulkon i Kristus Yesus.
5 Gause i kuu nosidamo mian ni Kristus, mbaka' i kuu nangalabotmo biai' tuu' a upa men pore. Kuu isian pinginti'ian na giigii' upa, ka' i kuu minginti'i munguwurungkon men pore.

---

* **1:2** Tun. 18:1

6 Koiya'a mbali' lele ni Kristus nipotuutuu' ka'
nipoporampot na noamuu,
7 pataka sianta sa'angu'po barakaat a men
malalap na ko'omuu na tempo i kuu mempeperai
kotakaanna Tumpunta i Yesus Kristus.
8 Kristus bo mamakadodor i kuu pataka na
kokomburi'anna tutuo'muu, kada' na iliona
kotakan-Na soosoodo, takaion-Na i kuu sianta
idekmuu.
9 Alaata'ala mase ooskononku tuu'. Ia a men
nengeleelo' i kuu kada' sida poowawa pore tia
Anak-Na, Yesus Kristus, Tumpunta.

Mian na jama'at poogagai
1:10-17

10 Utu-utus! Mimpu'u na ngaanna Tumpunta
i Yesus Kristus, pa'ase'onku kada' i kuu sanga-
sangada ka' alia poosasala'. Kuu tiodaa
pookakana', sa'angu' noa ka' sa'angu' pinginti'i.
11 Utu-utusku! Isian poto'utusan ni Kloe nara-
woot na ingku' se' isian mian na jama'atmuu
nopoogagai.
12 Taena se' isian na ko'omuu men nangaan tae-
muu, “Yaku' mongololo' i Paulus.” Isian uga' mian
sambana men nangaan taena, “Yaku' mongololo'
i Apolos.” Men sambana nangaan taena, “Yaku'
mongololo' i Kefas,” ka' men sambana soosoodo
nangaan taena, “Yaku' mongololo' i Kristus.”
13 Isian mbali' i Kristus ko'obo-obos? Yaku'
mbali' se' nolapus nisaliip bo ko'omuu? Kuu
mbali' se' nisarani kada' bo pongololo' i yaku'?
14 Daa sulano yaku' sian nansarani mian sam-
bana na ko'omuu saliwakon i Krispus tii Gayus,

15 dako' isian mian men mangaan se' i yaku'
nansarani i ia kada' sida bo pongololo' i yaku'.
16 Daa uga'. Ari Stefanas sangkau laigan, yaku'
a men nansarani. Kasee saliwakon iya'a, ping-
inti'ingku sianmo mian men yaku' sarani.
17 Kristus nomosuu' i yaku' taasi' kada' bo
pansarani mian, kasee kada' bo pengelelekon Lele
Pore. Porobungku taasi' koi porobuna mian men
pande. Koiya'a a men yaku' limang, dako' penta' a
kuasa ni Kristus men nolapus na saliip.

Pinginti'ianna Alaata'ala ka' pinginti'ianna mian
1:18-31

18 Pinginti'ina mian men bo silaka' se' lele kola-
pusan ni Kristus na saliip iya'a tundunanna mian
bobo'. Kasee na ko'onta' men salamatkononna
Alaata'ala, lele iya'a mase wawauna Alaata'ala
men mompopo'inti'ikon kuasa-Na.
19 Gause na Alkitaap Alaata'ala isian nangaan
tae-Na,
“Mian men isian pinginti'ianna
bo silaka'ion-Ku,
ka' pinginti'ianna mian men ilimuu'an
bo kosiankonon-Ku.”
20 Kalu koiya'a, upa mbali' a mian men ping-
inti'ianan? Upa mbali' a wawa ukum Torat?
Upa mbali' a mian men minsida poogagai tempo
koini'i? Alaata'ala nompopo'inti'ikonmo se' ping-
inti'ianna dunia kani'i mase tongko' kabobo'an!
21 Gause mau koi upapo a pinginti'ianna mi-
anna dunia, ia sian minginti'i Alaata'ala kalu
tongko' mongooskon pinginti'ianna. Kasee koi
pinginti'ianna Alaata'ala, mbaka' i Ia mingkira'

mansalamatkon mian men parasaya Lele Pore
men kai lelekon, men taena mian men sian
parasaya se' tundunanna mian bobo'.

22 Samba Yahudi mama'ase' bi isian oos bo
pompotuutuu', ka' samba Yunani mansarak ping-
inti'ianna mianna dunia.
23 Kasee i kai tongko' mengelelekon i Kristus
men nolapus na saliip. Lele iya'a kokoo'na samba
Yahudi, ka' mian men taasi' Yahudi mangaan se'
sianta kana'na.
24 Kasee na mian men ia leelo'mo Alaata'ala bo
sida mian-Na, mau samba Yahudi kabai men taasi'
Yahudi, pinginti'ina i raaya'a se' lele iya'a mase
wawauna Alaata'ala mompopo'inti'ikon kuasa-
Na tia pinginti'ian-Na.
25 Gause wawauna Alaata'ala men saruionna
mianna dunia se' bobo' mase iya'a a pandena
tia pinginti'ianna dunia, ka' wawauna Alaata'ala
men saruionna mianna dunia sian kuasaan mase
iya'a balaki'na kuasa tia kuasana dunia.

26 Utu-utus! Inau' se' koi upa tutuo'muu tempo
Alaata'ala nengeleelo' i kuu bo sida mian-Na.
Tongko' titiu' i kuu men pinginti'ianan koi taena
mian, tongko' titiu' i kuu a men kuasaan, tongko'
titiu' i kuu a men daa isian pangaankonan.
27 Kasee Alaata'ala nantalekon mungururuki
men kobobo'na mianna dunia kani'i kada' daa
mian men pinginti'ianan sida makamaa'. Ka'
Alaata'ala nungururuki men taena mianna dunia
se' sian momoko ba'upa kada' mian men momoko
ba'upa sida makamaa'.
28 Alaata'ala nungururukimo men saruionna
mian se' kando'onana, men irokion, ka' men

sianta aratina, kada' bo pongkosiankon men
saruionna mianna dunia se' daa isian kana'na.
29 Koiya'a mba'a mbali' sa'angu'po mian sian
sida mongkodaakon wakana na Alaata'ala.
30 Alaata'ala a men ninsidakon i kuu moto kan-
tang tii Kristus Yesus. Ia nomokau i Kristus kada'
bo pinsidakon i kita poo'inti'i, ka' nompopokana'
i kita, ka' ninsidakon i kita sida mian-Na men
molinas, ka' nontololoki i kita.
31 Mbaka' wawauna mian tiodaa koi men isian
nitulis na Alkitaap: "Mian men kodaawan tio
mongkodaakon men ia limang Tumpu."*

2

Lele nolapusan ni Kristus na saliip
2:1-5

1 Utu-utus! Tempo i yaku' notaka na ko'omuu
ka' nambantilkon sagiana Alaata'ala men sianpo
ia inti'i mianna dunia, yaku' sian nangalame-
lame'i tundunanku, kabai namake pinginti'ianna
mianna dunia.
2 Gause yaku' otoongmo na noangku se' na
tempo men yaku' ruru-ruru' tii kuu, yaku' sian
muntundun upa-upa saliwakon i Yesus Kristus
men nolapus na saliip.
3 Tempo i yaku' isian na ko'omuu, yaku' sian
laan maka'ala, layaon tamban lantutukan.*
4 Lele men yaku' tadulkon na ko'omuu, yaku'
tundun taasi' koi tundunanna mian men tongko'

* **1:31** Yer. 9:24 * **2:3** Tun. 18:9

mangalame-lame'i tundunanna kada' bo pambaetokna mian. Nuntundunku lele iya'a nompopo'inti'ikon se' i yaku' isian kuasana Alus Molinas.
5 Yaku' nangawawau koiya'a kada' kaparasaya'anmuu ni Kristus taasi' mimpu'u na pinginti'ianna mian, kasee mimpu'u na Alaata'ala men kuasaan.

Pinginti'ian men kana'
2:6-16

6 Mau mune' koiya'a, na mian men kaparasaya'anna daa moonggormo, kai muntundunkon pinginti'ian, kasee pinginti'ian iya'a taasi' pinginti'ian men ringkat na dunia, kabai pinginti'ianna i'intoni kuasa na tano' balaki' kani'i, men bo penta'.
7 Pinginti'ian men yaku' tundunkon iya'a ringkat na Alaata'ala. Pinginti'ian iya'a mawuni ka' sian inti'ionna mianna dunia, poali sianpo tia tano' balaki' kani'i nisidakon, Alaata'ala nontoropotikonmo pinginti'ian iya'a bo kaporeanta.
8 Sianta sa'angu'po a mian men kuasaan na tempo koini'i men minginti'i pinginti'ian iya'a. Kalu i raaya'a ninginti'imo, mbaka' sabole i raaya'a sian nansaliipkon Tumpunta men kuasaan iya'a.
9 Kasee na Alkitaap isian nitulis koi kani'imari:
“Upa men sian nitoopiile'
ka' men sian nitoorongor
ka' men sian ia toopinoakon mian,
giigii' iya'a ia toropotikon Alaata'ala

bona mian men molingu'kon i Ia.”*
10 Kasee Alaata'ala nomokau Alus-Na
nompopo'inti'ikon na ko'onta'.
Alus iya'a mansarak minginti'i giigii' upa ton-
soop sagiana Alaata'ala mau men mawuni tuu'.
11 Gause ime mbali' a men daa minginti'i
noana mian saliwakon santuo' men isian na
wakana? Koiya'a uga' sianta sa'angu'po mian men
minginti'i noana Alaata'ala saliwakon Alusna
Alaata'ala.
12 Kita sian nitarai alus na dunia kani'i, kasee
nitarai Alus men ringkat na Alaata'ala kada' i
kita minginti'i giigii' polingu' men ia rookonmo
Alaata'ala na ko'onta'.
13 Mbaka' kalu i kai mompopopanasakon
Alaata'ala na mian men daa isian Alus Molinas,
kai sian muntundunkon koi pinginti'ina mian,
kasee koi pisiso'na Alus Molinas.
14 Mian men sianta Alusna Alaata'ala sian
momoko mangalabot upa men ringkat na Alus
iya'a. Gause na mian men koiya'a, giigii' upa iya'a
tongko' koi sa'angu' kabobo'an. Mian iya'a sian
momoko minginti'i gause giigii' iya'a tongko' sida
nasaion kalu isian Alus Molinas.
15 Mian men isian Alus Molinas minginti'i man-
ganasai giigii' upa, kasee sianta sa'angu'po mian
men minginti'i manganasai mian men isian Alus
Molinas.
16 Na Alkitaap isian nitulis koi kani'imari:
“Ime mbali' a men daa momoko minginti'i noana
Tumpu,
pataka i ia mamaka'ala mantarai Tumpu uru-
ran?”

* **2:9** Yes. 64:4

Kasee kitamo mba'a a men daa isian noa men koikoimo tia noa ni Kristus!*

3

Poosinsala'an
3:1-9

1 Utu-utus! Yaku' sian sida morobu tii kuu koi mian men mongololoikon koi taena Alus Molinas. Yaku' tongko' sida morobu tii kuu koi mian men dauga' tumuo' koi pingkira'na noa men dosaon, koi mian men kaparasaya'anna ni Kristus dauga' ngamea'.

2 Mbaripian i yaku' tongko' nantarai i kuu susu, taasi' kakaanna mian moola', gause i kuu sianpo momoko mangkaan koi men na mian moola'. Koini'ipo uga' i kuu koo'po momoko mangkaan.*

3 Kuu dauga' mongoloingikon pingkira'na noa men dosaon. Gause kalu i kuu dauga' masindir ka' poosinsala' tia simbaya'muu, taasi' uga' men koiya'a mompopo'inti'ikon se' i kuu mongoloingikon pingkira'na noa men dosaon ka' dauga' tumuo' koi mianna dunia?

4 Kuu isian men mangaan taemuu, “Yaku' mongololo' i Paulus,” ka' men sambana mangaan taena, “Yaku' mongololo' i Apolos.” Kalu i kuu dauga' koiya'a mase mompopo'inti'ikon se' i kuu dauga' tumuo' koi gau'na mian.*

5 Bookoi ime mbali' i Apolos? Ka' ime mbali' i Paulus? Kai mase tongko' papalimangna Alaata'ala men mimisiso' i kuu kada' parasaya ni Kristus. Kai sanda-sanda' mase tongko'

* **2:16** Yes. 40:13 * **3:2** Ibr. 5:12-13 * **3:4** 1Kor. 1:12

mansalankon palimangon men ia rookon Tumpu
na ko'omai.
6 Yaku' mangasok ka' i Apolos mintimbu'i, kasee
Alaata'ala a men momotuo'i.*
7 Mbaka' men tuko mase Alaata'ala, gause i Ia
a men bo pomotuo'i. Mian men mangasok kabai
men mintimbu'i mase sianta sangupa.
8 Rua-rua'na iya'a koikoimo koi pimiile'na
Tumpu. Raaya'a bo mangalabot tambona sintutu'
koi malena.
9 Kai koikoi mian men poosangadai tia
Alaata'ala, ka' i kuu mase koi ale'na Alaata'ala,
kabai uga' koi Laiganna Alaata'ala.

Pandasi tia laigan
3:10-23

10 Gause kaporean men ia rookon Alaata'ala
na ingku', mbaka' i yaku' nosida koi sa'angu'
mian men minginti'i mangawawau laigan. Yaku'
nangawawaumo pandasina laigan iya'a, ka' mian
sambana momokerer laigan na pandasi iya'a.
Sanda' mian tiodaa mansarak minginti'i se' koi
upa bo pomokerer laigan na pandasi iya'a.
11 Gause Alaata'ala nomokela i Yesus Kristus
bookoi pandasi men sa'a-sa'angu' na laigan iya'a.
Sianta pandasi men sambana.
12 Mian men momokerer laigan na pandasi
iya'a, isian men mamake mosoni, isian men ma-
make salaka', isian men mamake watu umangga',
isian uga' men mamake kau, rakut makangkung
kabai saami'.
13 Palimangonna sanda' mian daa bo kampi-
ile'an na ilio kotakaan ni Kristus. Gause na ilio

* **3:6** Tun. 18:4-11, 24-28

iya'a, apu minsidakon palimangonna sanda' mian
kampiile'an. Apu a bo pimiile'an too koi upa
koporena ka' poonggorna palimangon iya'a.
14 Kalu laigan men ia pokerer mian na pan-
dasi iya'a mokotaan apu, mbaka' mian men nan-
gawawau laigan iya'a bo mangalabot tambona.
15 Kasee kalu palimangonna mian iya'a kotunu,
ia bo ndalus. Ia bo salamat, kasee koi mian men
nomboronsang apu.
16 Sian inti'ionmuu mbali' se' i kuu Laiganna
Alaata'ala? Alusna Alaata'ala a men dumodongo
na ko'omuu.*
17 Kalu isian mian men mambaraba'i Laiganna
Alaata'ala, Alaata'ala uga' bo minsilaka'i mian
iya'a. Gause Laiganna Alaata'ala mase tongko'
bona Alaata'ala, ka' i kuumo mba'a a men
ngaanon Laiganna Alaata'ala iya'a.
18 Alia isian mian men momboreki waka-
wakana. Kalu isian mian men mangaan se' i
ia daa pinginti'ianan koi pinginti'ina mianna
dunia, mbaka' mian iya'a tiodaa sida bobo' koi
pinginti'ina mianna dunia, kada' daa i ia tuutuu'
isian pinginti'ianna.
19 Gause men taena mianna dunia se' daa
pinginti'iananmo, pimiile'na Alaata'ala mian
iya'a mase bobo'. Na Alkitaap isian nitulis koi
kani'imari:
“Alaata'ala minsidakon mian men pinginti'ianan
tombolong na lalomna pinginti'ianna.”*
20 Isian uga' nitulis koi kani'imari:
“Tumpu inti-inti'i se' pinginti'ina mian men ping-
inti'ianan

* **3:16** 1Kor. 6:19; 2Kor. 6:16 * **3:19** Ayb. 5:13

mase pinginti'i men sianta kana'na.”*
21 Mbaka' alia isian i kuu men mongkodaakon
mian, gause giigii' upa mase Alaata'ala a men non-
gorookon na ko'omuu kada' bo tombonoionmuu.
22 Paulus, kabai Apolos, kabai Kefas, kabai dunia
kani'i, kabai kotuo'an tia kolapusan, kabai tempo
koini'i kabai men bo rumpakion, giigii' iya'a daa
tombonoionmuu.
23 Kasee i kuu giigii' i Kristus a tombono, ka' i
Kristus, Alaata'ala a tombono.

4

Tumpu ukum men sa'a-sa'angu'
4:1-5

1 Kai tiodaa inti'ionmuu se' papalimang ni
Kristus men ia pokau Alaata'ala mengelelelekon
sagia-Na men sianpo ia inti'i mianna dunia.
2 Ka' papalimang men nitarai kaparasaya'an tio-
daa malolo' na tanaasna.
3 Kalu i yaku', sian laan kongupangku a uku-
mionmuu kabai se' ukumionna mian sambana.
Yaku'po sian mungukumi wakangku.
4 Pinginti'ingku yaku' sian nansala'i. Kasee
taasi' se' men koiya'a i yaku' sianta sala'an. Tum-
pusi a pinginti'i bukat i yaku' sala'an kabai sian.
5 Mbaka' alia mungukumi mian sambana kalu
koo'po tempona, tempo men kotakaanna Tumpu
ni'imarian. Temposi iya'a, Ia bo mompopopanasa
giigii' upa men koini'i mawuni na kapintun-
gan. Ia uga' bo mimpipiile'kon giigii' men
sagiaonna mian. Moko daa iya'a kasi sanda' mian
tunde'onna Alaata'ala.

---

* **3:20** Mzm. 94:11

Alia mompopodaa waka 4:6-21

6 Utu-utus! Kada' bo kaporeanmuu, giigii' iya'a
yaku' kana'konmo na wakangku ka' ni Apolos.
Panduungku kada' i kuu mimiile' i kai pataka
inti'ionmuu a upa men nitulis koi kani'imari:
"Alia mingilintuani men nitulis na Alkitaap." Kalu
koiya'a i kuu sian sida mompopodaa sa'angu'
mian ka' mompopokoo' mian sambana.
7 Ime mbali' a men munsurikon se' i kuu a
balaki'na tia mian sambana? Isian mbali' a men
tombonoionmuu men taasi' ia rookon Alaata'ala?
Ka' kalu nirookon, kadai mbali' i kuu se' lambak
koikoi upa men tombonoionmuu iya'a taasi'po
nirookon?
8 Daa mba'a. Kuu isianmo giigii' men
kikira'muu! Kuu daa nosidamo mian men
kupangon! Kuu nosidamo tomundo'! Ka' i kai
sian. Kinopore tuu' kalu i kuu tuutuu' nosidamo
tomundo' kada' daa i kai sida mamarenta singka-
singkat tii kuu!

9 Punsuringku kai men poposuu', ia sidakonmo
Alaata'ala koi mian men komburi'na tuu'. Kai koi
mian men bo ukumon pate, men sianta angga'na.
Mian na tano' balaki' tia malaa'ikat rontos poto
tiok na ko'omai.
10 Gause i Kristus, mbaka' i kai nosidamo koi
mian bobo', ka' i kuu nosidamo mian ni Kristus
men pinginti'ianan! Kai sian momoko ba'upa,
kuu daa moonggor! Kuu angga'ion, kai irokion!
11 Pataka koini'i, kai mololu, koro'uan. Pakean-
mai tongko' men kako-kakot na waka. Kai ta-
lalaisonna mian. Kai sianta dodongoan bo toron-
dongoanmai.

12 Kai mariwuku mingilimang palimangonmai
men marawat. Kalu tadeankonon, tongko'
walosonmai tia mambarakaati. Kalu talalaison,
kai roko-rokot.*
13 Kalu mian momotaekon i kai, walosonmai tia
wurung men pore. Kai mase tongko' koi kaar na
tano' balaki' kani'i. Pataka koini'i kai galalonna
mian tongko' koi rere na giigii' upa.
14 Men yaku' tulis kani'i, taasi' bo pampapaka-
maa' i kuu, kasee kada' bo pambantili i kuu men
koikoimo anakku men kolingu'ku.
15 Mau mune' koi mian ni Kristus kuu isian
loloonanmo a gurumuu, kasee tamamuu sianta
biai'. Na tutuo'muu koi mian men moto kan-
tang tii Kristus Yesus, yaku' suungku a men sida
bookoi tamamuu, gause i yaku' a men olukon nan-
tadulkon na ko'omuu Lele Pore men muntundun
i Kristus.
16 Mbali' pa'ase'onku na ko'omuu kada' i kuu
mongololo' koi wawaungku.*
17 Mbaka' yaku' nomosuu'mo i Timotius mae'
na ko'omuu. Ia koimo anakku men kolingu'ku.
Ia malolo' na Tumpu. Ia bo mompopo'inau'kon
na ko'omuu tutuo' men yaku' salanimo koi mian
ni Kristus Yesus, koi men yaku' pisiso'konmo na
sanda' jama'at.
18 Isian toropii mian na ko'omuu men nolam-
bakmo, gause i raaya'a mansarui se' i yaku'
sianmo taka na ko'omuu.
19 Kasee kalu i yaku' poturangonna Tumpu,
sianmo manau' yaku' uga' bo taka na ko'omuu.
Temposi iya'a kasi piile'onku too upa a men

* **4:12** Tun. 18:3 * **4:16** 1Kor. 11; Flp. 3:17

pa'alaonna mian lambak iya'a limangon. Too i raaya'a tongko' morobu kasee sianta ee'na.
20 Gause mianna Batomundo'anna Alaata'ala taasi' tongko' inti'ion na wurungna, kasee na tu-tuo'na men bariosonna Alaata'ala.
21 Alaka' ruruki too koi upa a men kikira'muu kalu i yaku' taka mengelego'i i kuu. Too i yaku' tio mangawawa sambook, kabai kikira'muu kada' tatakangku isian noa men pore ka' mimpipi-ile'kon polingu'ku?

5

Paulus nansasala' mianna jama'at men nan-gawawau kogora'an
5:1-13

1 Yaku' tuutuu' nongorongormo lele se' isian sa'angu' moro'one na jama'atmuu men mogora'. Ia mogora' tia silaabona men boroki'na tamana. Bookoi mianpo men sian minginti'i Alaata'ala sian mingilimang men koiya'a!*
2 Mau mune' koiya'a, kasee i kuu dauga' mom-popodaa wakamuu. Bookoi i kuu tiodaa ma-siongo', ka' mian men koiya'a a wawauna, alaka' buse'i dako' pooruru' tii kuu.
3 Gause mau mune' wakangku sianta ino'o tii kuu, kasee punsuringku koikoi se' isian tii kuu. Punsuringku koi se' i yaku' takamo na ko'omuu kada' mungukum mian men koiya'a wawauna.
4 Tempo i kuu poorimpungi, galal i yaku' se' isian tii kuu. Kuasana Tumpunta i Yesus a pimpu'uanmuu,

---

* **5:1** Ul. 22:30

5 ka' mian iya'a tiodaa rookononta na Ibiliis
kada' wakana silaka' kasee santuo'na sida sala-
matkonon na ilio kotakaanna Tumpu.

6 Kuu sian sida mompopodaa wakamuu. Kuu
sabole minginti'i se' ragi men tongko' titiu' minsi-
dakon giigii' tarigu men nitomokmo sida kumiu-
umbung!*
7 Balo'kon kutung a ragi men manau' iya'a kada'
daa i kuu sida koi tarigu men baasi sai tomok,
men sianta ragina. Kuu tio koi mian men sianta
dosana. Gause i Kristus nikurbaankonmo bookoi
dombanta na tempo Paska.*
8 Mbaka' alia i kita mangaramekon Paska tia
roti men soopionna ragi manau', koimo monoa
ba'idek ka' mangawawau men ba'idek. Mai kita
mangaramekon Paska mangkaan roti sianta rag-
ina, men mintimbaani'kon noa maloos ka' wawau
men kana'.*
9 Na suratku men mbaripian, yaku' nambban-
tilkon na ko'omuu kada' alia molulusan tia mian
men mogora'.
10 Panduungku na surat iya'a taasi'po se' sian
sida molulusan tia mianna dunia kani'i men
mogora', kabai mian men dekongan, kabai mian
men kelo-kelos kabai men mangkanggi patung.
Gause kalu i kuu umoloa na ko'ona, mbaka' i kuu
somo tiodaa umuar na tano' balaki' kani'i.
11 Kasee panduungku kada' i kuu alia molulu-
san tia mian men mangaan wakana se' daa utus
sa'angu' kaparasaya'an, see mian iya'a mogora',
kabai dekongan, kabai mangkanggi patung, kabai

* **5:6** Gal. 5:9 * **5:7** Kel. 12:5 * **5:8** Kel. 13:7; Ul. 16:3

momotaekon mian, kabai balio-lio', kabai kelo-
kelos. Kumaanpo sangoruang tii raaya'a alia!
12 Upa mbali' a kuasangku mbali' se' daa sida
mungukumi i raaya'a men taasi' mian na jama'at?
Mian na jama'atmuu a men tio ukumionmuu!
13 Raaya'a men sianpo nosida mianna jama'at,
Alaata'alasi a bo pungukumi. Alaka' buse'i na
jama'atmuu a mian men mangawawau idek.*

6

Miki ukumi na mian men sian parasaya na Tumpu
6:1-11

1 Kalu i kuu poosinsala' simbaya'muu sa'angu'
kaparasaya'an, kadai i kuu se' mama'ase' na mian
sambana men taasi' sa'angu' kaparasaya'an bo
pungukumi parakalamuu, kasee sian mama'ase'
na mian men parasaya na Tumpu?
2 Sian mbali' kuu inti'i se' mianna Alaata'ala a
bo pungukumi mianna dunia kani'i? Kalu i kuu
a bo pungukumi mianna dunia kani'i, sian mbali'
pokoonmuu a mungukumi parakala men sianta
aratina?
3 Sian mbali' kuu inti'i se' i kita bo pungukumi
malaa'ikat? Upa mune' kalu tongko' men bo li-
mangonmuu na tutuo'muu sanda' ilio!
4 Kalu isian parakala men koiya'a, kadai mbali' i
kuu se' marawoot na mian men sian angga'ionna
jama'at?
5 Men koiya'a bantilkononku na ko'omuu kada'
i kuu makamaa'! Sabole isian mian na ko'omuu

* **5:13** Ul. 13:5; 17:7

men minginti'i bo pungukumi parakalana utus
sa'angu' kaparasaya'an!
6 Kasee na jama'atmuu isian mian men poosin-
sala' tia utusna sa'angu' kaparasaya'an, ka' ia
mamarawootkon parakalana na mian men sian
parasaya ni Kristus!
7 Isianpo parakalana mian sa'angu' tia mian
sambana, ya'a noko sidamo bookoi pinginti'ian se'
i kuu noko rungku'mo. Mbulo i kuu wawaukonon
men sian maloos! Mbulo i kuu popondaluson!
8 Poali i kuu mingilimang men kelo-kelos. Kuu
mompopondalus mian sambana. Upa mune' men
koiya'a kuu poko wawaumo na utusmuu sa'angu'
kaparasaya'an!
9 Sian mbali' inti'ionmuu se' mian men sian
malolo' na pingkira'na Alaata'ala sian sida pon-
tombonoi Batomundo'anna Alaata'ala?

Alia i kuu kobaetok! Mian men mogora', mian
men mangkanggi patung, men muntumpangkon
samba-samba, moro'one men mambalukkon
wakana, moro'one men poopake simbaya'na
moro'one,
10 mian mamangan, mian dekongan, men
bukuan lio', men momotaekon mian ka' men
kelo-kelos, giigii' iya'a sian sida pontombonoi
Batomundo'anna Alaata'ala.
11 Isian toropii i kuu men koiya'a a gau'muu
mbaripian. Kasee koini'i kuu niloe'imo. Kuu
nosidamo mian men tongko' bo Ko'ona Alaata'ala.
Kuu ia popokana'mo Alaata'ala, gause i kuu
noparasayamo ni Tumpu Yesus Kristus, ka' gause
i kuu ia bariosmo Alusna Alaata'alanta.

Ururan bona mian men mogora'
6:12-20

12 Isian men mangaan se' mian sida mingilimang giigii' upa. Kasee pinginti'ingku sianta se' daa kumana' giigii'. Mau mune' i yaku' sida mingilimang giigii' upa, kasee i yaku' bude' mamatalai wakangku baetokonna upa-upapo.*
13 Isian uga' men mangaan se' kakaan tongko' bona kompong, ka' kompong mase nitoropoti bona kakaan. Kasee rua-rua'na iya'a bo kosiankononna Alaata'ala. Wakanta taasi' bo pogora', kasee tongko' bona Tumpu, ka' Tumpu a bo pinginti'i wakanta iya'a.
14 Alaata'ala nomotuo'imo i Tumpu Yesus noko daa lapus. Koiya'a uga' a Alaata'ala bo momotuo'i kita tia kuasa-Na.
15 Sian mbali' inti'ionmuu se' wakamuu mase sampana waka ni Kristus? Sida mbali' i yaku' mangala sampana waka ni Kristus ka' minsidakon sampana wakana wiwine men mambalukkon wakana? Sabole sian sida.
16 Kabai sianpo kuu inti'i se' mian men mamake wiwine men mambalukkon wakana, ia sidamo sa'angu' waka tia wiwine men mambalukkon wakana iya'a! Gause na Alkitaap isian nitulis koi kani'imari: “Rua-rua'na nosidamo sa'angu' waka.”*
17 Kasee mian men mosa'angu' tia Tumpu, Alusna Tumpu tia santuo'na mian iya'a sidamo sa'angu'.
18 Pingoloa na wawau men mogora'! Gause giigii' dosa sambana men limangonna mian sida

---

* **6:12** 1Kor. 10:23 * **6:16** Kej. 2:24

na liwana wakana mian iya'a. Kasee mian men
mogora' mangawawau dosa na waka-wakana.
19 Sian mbali' inti'ionmuu se' wakamuu mase
dodongoanna Alus Molinas? Alus iya'a dumod-
ongo na wakamuu. Ka' Alaata'ala a men non-
gorookon Alus iya'a na ko'omuu. Wakamuu mase
taasi'po i kuu a tombono. Wakamuu Alaata'ala a
tombono.*
20 Kuu mase ia ilimo Alaata'ala ka' noko bon-
tormo. Mbaka' wakamuu tio bo pompobalaki'
Alaata'ala.

7

Mian men suo'an ka' mian men sianpo nosuo'
7:1-16

1 Koini'i yaku' minsimbati upa men kuu tulis na
suratmuu. Isian men mangaan se' moro'one bagia
sian membeeli wiwine.
2 Kasee dako' i kuu mogora', mbaka' sanda'
moro'one mbulokon isian bo boroki'na, ka'
koiya'a uga' a sanda' wiwine isian bo langkai'na.
3 Langkai'na tiodaa mingilimang upa men tio-
daa limangonna na boroki'na. Koiya'a uga' a
boroki'na tiodaa mingilimang upa men tio liman-
gonna na langkai'na.
4 Wiwine men suo'anmo, wakana taasi'mo
tongko' i ia a pinginti'i. Men pinginti'i wakana
mase langkai'na. Koiya'a uga' a moro'one men
suo'anmo, wakana taasi'mo tongko' i ia a ping-
inti'i. Men pinginti'i wakana mase boroki'na.
5 Mbaka' i kuu men moto samba, alia mom-
pootaankon pisuumuu sanda-sanda' saliwakon

* **6:19** 1Kor. 3:16; 2Kor. 6:16

men kuu sangadakonmo too toro pii ilio, kada' i
kuu sida mongononoai sambayang. Kalu i kuu
sangada men koiya'a, komburi'na i kuu tio man-
gawawau soosoodo koi men tio wawauonna mian
men moto samba dako' Ibiliis mimitopongi i kuu
men sian mokotaan pisuumuu.
6 Yaku' sangada kalu mian moto samba poosan-
gadai men koiya'a, kasee taasi' momosuu' se' tio
koiya'a.
7 Bookoi i yaku' mingkira' kalu giigii' mian sida
koi yaku' sian nosuo'. Kasee sanda' mian ia
taraimo Alaata'ala barakaat men sian pookokoi.
Men sa'angu' mian isian barakaat men koi kani'i,
ka' men sambana isian barakaat men koi kale'e.
8 Mian men sianpo nosuo', ka' wiwine men
nobalumo, ururaniionku koi kani'imari: Pore
uga' kalu i kuu sumusuung koi yaku'.
9 Kasee kalu i kuu sian mokotaan pisuu, kuu
tiodaa mosuo'. Gause mbulokon i kuu mosuo'
dako' i kuu oniikiton.
10 Ka' i kuu men nosuo'mo, kuu potoowonku koi
kani'imari: Bookoi potoo kani'i taasi' rumingkat
na ingku' kasee rumingkat na Tumpu. Boroki'
sian sida mamarerei langkai'na.*
11 Kasee kalu boroki' namarereimo langkai'na,
ia tiodaa sianmo mosuo' soosoodo, kabai se' tio
mule'kon na langkai'na. Ka' langkai' sian sida
mengerensai boroki'na.
12 Bona mian sambana, potoowonku koi
kani'imari. Potoo kani'i taasi'po potoona Tumpu.
Kalu utusta sa'angu' kaparasaya'an moboroki'
men sian parasaya ni Kristus, ka' boroki'na

* **7:10** Mat. 5:32; 19:9; Mrk. 10:11-12; Luk. 16:18

sangada poododongoi tii ia, boroki' men koiya'a
sian sida rensaionna.
13 Ka' kalu wiwine men parasaya ni Kristus
molangkai' men sian parasaya ni Kristus, ka'
langkai'na sangada poododongoi tii ia, langkai'
men koiya'a sian sida rensaionna.
14 Gause langkai' men sian parasaya iya'a
nirookonmo na Tumpu gause boroki'na. Koiya'a
uga' boroki' men sian parasaya iya'a nirookonmo
na Tumpu gause langkai'na. Kalu sian koiya'a,
anakna i raaya'a sabole somo koi anakna
mian men sian parasaya, poali anak iya'a uga'
nirookonmo na Tumpu gause isian sa'angu'
minti'ina men parasaya.
15 Kasee kalu mian men sian parasaya iya'a ma-
marerei boroki'na kabai langkai'na men parasaya
ni Kristus, patalai i ia mamarerei. Kalu men
koiya'a, kuu men wiwine kabai men moro'one
sobiimo poododongoi tii ia. Kasee kikira'na
Alaata'ala kada' i kuu tumuo' pooka'amat.
16 Kuu men sida boroki'na mian men sian
parasaya na Tumpu, koi upa a ninginti'imuu se' i
kuu sian momoko mansalamatkon langkai'muu?
Koiya'a uga' i kuu men sida langkai'na mian
men sian parasaya na Tumpu. Koi upa a ning-
inti'imuu se' i kuu sian momoko mansalamatkon
boroki'muu?

Tumuo' koi tutuo'muu na tempo i kuu ia leelo' Alaata'ala bo sida mian-Na
7:17-24

17 Sanda' mian tiodaa tumuo' koi men ia
rookonmo Tumpu na ko'ona tempo Alaata'ala

nengeleelo' i ia bo sida mian-Na. Koiya'a
potoongku na giigii' jama'at.
18 Kalu sa'angu' mian nipoko sunatmo na
tempo Alaata'ala nengeleelo' i ia, mbaka' i ia
alia mongkosiankon sunat iya'a. Koiya'a uga' kalu
sa'angu' mian sianpo nisunat na tempo Alaata'ala
nengeleelo' i ia, mian iya'a sobiimo ka' mama'ase'
sunaton.
19 Gause mongololo' aturanna sunat kabai sian
mongololo', sian nongko'upa. Men kana' mase
mongololoikon potoona Alaata'ala.

20 Sanda' mian tio tumuo' koi tutuo'na na tempo
ia leelo' Alaata'ala bo sida mian-Na.
21 Kalu i kuu ata'na mian na tempo ia leelo'
Alaata'ala, sian kongupana men koiya'a. Kasee
kalu tanaasmuu momoturang i kuu sianmo
po'ata'on, alaka' labot.
22 Kalu sa'angu' ata' leelo'onna Tumpu bi
parasaya mase i ia sidamo mianna Tumpu men
sianmo po'ata'onna dosa. Ka' sa'angu' mian men
sian po'ata'on see leelo'onna Tumpu bi parasaya
mase i ia sidamo ata' ni Kristus.
23 Alaata'ala ningilimo i kuu ka' noko bontormo
nibayar. Mbaka' alia i kuu mingkira' po'ata'onna
mian.
24 Utu-utus! Mau koi upa a tutuo'muu tempo i
kuu ia leelo' Alaata'ala bo sida mian-Na, kuu tio
tumuo' koiya'a tia Alaata'ala.

Mian men sianpo nosuo' ka' wiwine balu 7:25-40

25 Bona mian men sianpo nosuo'. Men koiya'a
yaku' sianta potoona Tumpu. Kasee mau koiya'a,

yaku' mambantilkon ururanku koi sa'angu' mian
men sida porongorion gause polingu'na Tumpu.
26 Minginau' biai' a repaan men isian na tempo
koini'i, surionku bagia kalu mian mansalani tu-
tuo'na koi men pintanga' salanionna.
27 Kalu i kuu boroki'anmo, alia mansarak kada'
poorensa. Kalu i kuu sian boroki'an, sobiimo ka'
mansarak boroki'.
28 Kasee kalu i kuu mosuo', men koiya'a taasi'
dosa. Ka' uga' kalu sa'angu' wiwine laandue' mo-
suo', ia taasi' se' mangawawau dosa. Tongko' se'
ka' i raaya'a men nosuo'mo iya'a mase bo mungu-
rumpaki repaan na tutuo'. Ka' kikira'ku kada' i
kuu sian mongololongi repaan men koiya'a.

29 Utu-utus! Panduungku koi kani'imari: Kita
sianmo biai' a tempo. Muntumbei koini'i, sanda'
mian men boroki'anmo, ia tiodaa tumuo' koikoi
se' ia sian boroki'an.
30 Mian men wiri, ia tiodaa koikoi se' i ia sian
masiongo'. Mian men beles koikoi se' i ia sian
beles. Mian men ningilimo, koikoi se' i ia sian
montombonoi upa-upa.
31 Ka' mian men mingilimang palimangonna
dunia, ia tiodaa tumuo' koikoi se' i ia sian mon-
gononoai palimangonna dunia iya'a. Gause dunia
men koi kani'i a lalandena boomo porus!

32 Kikira'ku kada' i kuu alia babatakon
tutuo'muu. Mian men sianta boroki'na bo
mongononoai palimangonna Tumpu, gause ia
mingkira' mingilimang men pingkira'na Tumpu.
33 Kasee mian men boroki'an bo mongononoai
biai' palimangon na tano' balaki' kani'i, gause ia
mingkira' mongololoikon pingkira'na boroki'na.

34 Mbali' noana ko'obo-obosmo. Sa'angu' wi-
wine men sian langkai'an, kabai se' sa'angu'
anak wiwine laandue', bo mongononoai biai'
upa na palimangonna Tumpu, gause kikira'na
kada' waka tia noana sida tombonoionna Tumpu.
Kasee sa'angu' wiwine men langkai'anmo mon-
gononoai palimangon na dunia kani'i, gause ia
mingkira' mongololoikon pingkira'na langkai'na.

35 Giigii' iya'a mase yaku' tulis kada' sida bo
kaporeanmuu. Yaku' taasi' se' mangalia i kuu
mowauwau. Men kikira'ku tongko' kada' daa
i kuu mingilimang men kana' ka' men sida
wawauon, ka' kada' i kuu sida mongononoai pali-
mangonna Tumpu.

36 Kalu sa'angu' moro'one munsuri se' i ia
mingkikira'i ndoloina gause i ia sianmo mokotaan
pisuuna, asar ndoloina iya'a daa bo posuo'ionna
gause daa notu'amo, patalai i ia mingilimang upa
men surionna pore bo limangonna. Wawauna
men koiya'a taasi'po dosa. Patalai bi posuo'.

37 Kasee kalu sa'angu' moro'one nongotoongmo
na noana se' sian mosuo' tia ndoloina iya'a,
ka' upa men ia otoongmo iya'a taasi' nipakisaa,
mbaka' men ia limangmo iya'a mase pore, kalu ia
tuutuu' mingilimang upa men ia otoongmo iya'a.

38 Mbaka' moro'one men mosuo' tia ndoloina
iya'a, ia mingilimang men pore, ka' moro'one men
sian mosuo', koiya'a men porena.

39 Sa'angu' wiwine men nosuo'mo gunta-
guntang ukum tia langkai'na tongko' tempo
langkai'na iya'a dauga' tumuo'. Kalu langkai'na
lapusmo, wiwine iya'a sidamo mosuo' soosoodo

tia moro'one men kikira'na, kasee moro'one iya'a tiodaa mian men parasaya na Tumpu.

40 Kasee kalu ia sianmo mosuo' soosoodo, koiya'a a porena bo ko'ona. Koiya'a pinginti'ingku. Ka' surionku, upa men yaku' neengkon iya'a mase yaku' neengkon tia kuasanna Alusna Alaata'ala.

8

Antok men nikelaikon bona patung
8:1-13

1 Koini'i tundunkononku a aratina antok men nikelaikon bona patung. Bookoi "kita giigii' isian pinginti'ianta na pimbolianan." Poali pinginti'ian iya'a minsidakon mian sida lambak, kasee molingu'kon mian minsidakon kaparasaya'anna mian sida moonggor.

2 Mian men mansarui se' isian pinginti'ian mase sianpo ninginti'i men tiodaa inti'ionna.

3 Kasee mian men tuutuu' molingu'kon Alaata'ala, mian iya'a inti'ionna Alaata'ala.

4 Koi upa ansee a mangkaan antok men nikelaikonmo bona patung? Kita inti'imo se' na tano' balaki' kani'i patung men kanggion mase sianta aratina. Alaata'ala sa'a-sa'angu'. Sianta men sambana.

5 Daa uga' biai' a upa men ngaanon diim tia tumpu men sambanaan, mau men isian na lealaa kabai men isian na tano' balaki'.

6 Kasee na ko'onta', Alaata'ala tongko' sa'angu'. Iamo a Tama men ninsidakon giigii' upa na dunia. Kita tongko' tumuo' bo Ko'ona. Ka' uga', Tumpu mase sa'a-sa'angu', men i Yesus Kristus. Alaata'ala

nomokau i Yesus kada' minsidakon giigii' upa na
dunia ka' minsidakon i kita tumuo'.
7 Mau mune' koiya'a, sianta se' daa giigii' mian
minginti'i men koiya'a. Isian toropii mian men
mbaripian malia' mangkanggi patung. Koiya'a
mbali' pataka koini'i uga' i raaya'a dauga' munsuri
se' antok men nipoko kelaikonmo bona patung
mase antok men niboliankon. Mbaka' kalu i
raaya'a mangkaan antok men koiya'a, raaya'a
munsuri se' dosa, gause noana i raaya'a raranga'.
8 Bookoi upa men kaanonta sian momorei
poowawanta tia Alaata'ala. Kalu i kita sian
mangkaan, kita sian nongko'upa. Ka' uga' kalu i
kita mangkaan antok men koiya'a, kita sian man-
dapot dale' upa-upa.
9 Kasee pore-pore! Alia pataka wawaumuu
men mingilimang giigii' upa montombolongkon
mian sambana mangawawau dosa, gause noana
raranga'.
10 Tuutuu' mba'a. Kuu ninginti'imo se' sian
kongupana a kumaan na pimbolianan. Kasee
kalu isian sa'angu' mian nimiile' se' i kuu oru-
oruang inde'e ka' kumaan, mbaka' mian men
raranga' a noana iya'a uga' lente' mangkaan antok
men nikelaikonmo na patung.
11 Mbaka' pinginti'ianmuu men koiya'a mon-
tombolongkon utusmuu sa'angu' kaparasaya'an
men raranga' a noana iya'a sida silaka'. Poali i
Kristus nolapus uga' tonsoop bona mian iya'a men
raranga' a noana.
12 Ka' kalu i kuu sala'an men koiya'a na utusmuu
sa'angu' kaparasaya'an, mbaka' i kuu mampa-
polosi noana i raaya'a men dauga' raranga', ka' i

kuu baradosa ni Kristus.
13 Koiya'a mbali', kalu kakaan men kaanonku
montombolongkon utusku men sa'angu'
kaparasaya'an mangawawau dosa, mbaka' i
yaku' sianmo mangkaan antok men niboliankon
pataka manau', dako' i yaku' manggau'kon i ia
mangawawau dosa.

9

Men sida limangonna poposuu'
9:1-27

1 Taasi' uga' i yaku' kani'i mian men sida man-
gawawau koi pingkira'ku? Taasi' uga' i yaku'
kani'i poposuu'? Yaku' mbali' sianpo nimiile' i
Yesus, Tumpunta? Kuu mbali' taasi' ee'na pali-
mangon men yaku' limangmo bona Tumpu?
2 Mau mune' mian sambana sian sangada se' i
yaku' kani'i poposuu', koo'mo tia koo', kuu sabole
sangada na ingku'. Gause tutuo'muu koi mianna
Tumpu mase mompopo'inti'ikon se' i yaku' kani'i
poposuu'.
3 Kalu mian miminsala'i yaku', simbationku koi
kani'imari:
4 Kai mbali' sian sida mangalabot kakaan tia
men bo inumon na upa men kai limangmo?
5 Kai mbali' sian sida mangawawa boroki'
men sa'angu' kaparasaya'an poololo' tii kai na
rae'anmai, koi men ia wawaumo utus ni Tumpu
Yesus ka' poposuu' sambana tonsoop i Kefas?
6 Kabai tongko' i yaku' tii Barnabas a men tiodaa
mosibasarak men bo kokosidamai?
7 Sianta surudadu men mosibasarak bo ko'ona
suungna na tempo mae' poopapate! Sianta

po'ale' men mangasok anggur na ale'na kasee sian
mangkaan woo'na anggur men na ale'na iya'a!
Sianta pontotobo' domba kasee sian minginum
susuna dombana iya'a!
8 Yaku' muntundun men koiya'a taasi' tongko'
rumingkat na upa men piile'on sanda' ilio, kasee
ukum Torat uga' mangaan men koiya'a.
9 Na kitap ni Musa isian nitulis koi kani'imari:
“Sapi' men pintanga' umiik, alia peno'on kasee
patalai bi kaan.” Alaata'ala mbali' se' tongko'
mingimamat sapi'?*
10 Kabai isian panduung-Na bo ko'onta'? Daa
mba'a! Men koiya'a nitulis bo ko'onta'. Gause
kana' uga' kalu mian men bapajeko kabai se' mian
men mingiik mongooskon obosna palimangonna.
11 Kai nangkamburmo wine' men na Alus Moli-
nas na tutuo'muu. Mbaka' kalu i kai mangala
tambo na ko'omuu, sala' mbali' i kai mingilimang
men koiya'a?*
12 Kalu mian sambana sida mongooskon men
koiya'a na ko'omuu, upa mune' i kai sabole sida
tuu'.
Kasee i kai sianpo paraa koiya'a. Kai tongko'
mingkira' mamasa'an giigii' iya'a dako' man-
takakon upa-upa men sida bo pinsingkuri Lele
Pore men muntundun i Kristus.
13 Kuu sabole minginti'i se' mian men balimang
na Laiganna Alaata'ala mandapot kakaanna i
raaya'a na Laiganna Alaata'ala. Ka' mian men
balimang na mesba mandapot obosanna i raaya'a
na upa men nikurbaankon indo'o.*

---

* **9:9** Ul. 25:4; 1Tim. 5:18 * **9:11** Rm. 15:27 * **9:13** Ul. 18:1

14 Koiya'a uga' Tumpu namatuko se' mian men
mengelelekon Lele Pore, ia tiodaa tumuo' na pali-
mangonna iya'a.*
15 Kasee i yaku' sian nontoopa'ase' tambo na
ko'omuu. Ka' panduungku na surat kani'i taasi' se'
kada' i kuu mantarai bo ingku' koini'i. Mbulokon
i yaku' lapus kalu yaku' tio mingilimang men
koiya'a, dako' penta' a men kodaakononku.
16 Kasee kalu na pengelelekonan Lele Pore,
yaku' sianta salanan kodaawan. Yaku' tio
mingilimang gause Alaata'ala nomosuu'mo i
yaku'. Silaka' i yaku' kalu sian mengelelekon Lele
Pore iya'a!
17 Kalu se' i yaku' mingilimang palimangon
iya'a rumingkat na pingkira'ku susuung, mbaka'
i yaku' sida mongooskon tambo. Kasee i yaku'
mengelelekon Lele Pore gause ia pokau Tumpu,
taasi' pingkira'ku susuung.
18 Kalu koiya'a, upa ansee a bo tambongku?
Tambongku koi kani'imari: yaku' daa sida men-
gelelekon Lele Pore iya'a ka' sian mama'ase' mian
men bo pingimamat i yaku', gause yaku' sian
mangawawau men bookoi sida wawauonku na
pengelelekonan Lele Pore iya'a.
19 Mau mune' yaku' sian ia po'ata mian, kasee
i yaku' ninsidakonmo wakangku bo ata'na giigii'
mian. Yaku' mingilimang men koiya'a kada' sida
monsoopkon bi biai' a mian men mongololo' i
Kristus.
20 Mbali' bona lipu' Yahudi, yaku' mimpipi-
ile'kon se' i yaku' uga' koi lipu' Yahudi, kada' daa

* **9:14** Mat. 10:10; Luk. 10:7

monsoopkon i raaya'a bi sida mian men mongololo' i Kristus. Bona mian men tumuo' mongololo' ukum Torat, yaku' mimpipiile'kon se' i yaku' mongololo' ukum iya'a, mau mune' yaku' sianmo tio mongololo' ukum iya'a. Yaku' mingilimang koiya'a kada' daa monsoopkon i raaya'a bi sida mian men mongololo' i Kristus.

21 Bona mian na lipu' sambana men taasi' Yahudi, yaku' mimpipiile'kon koikoi se' i yaku' mian men taasi' Yahudi, men tumuo' sian matete na ukum Torat. Yaku' ningilimang men koiya'a kada' daa monsoopkon i raaya'a bi sida mian men mongololo' i Kristus. Kasee taasi' se' i yaku' sian matete na ukumna Alaata'ala. Yaku' tamban matete na ukum ni Kristus.

22 Bona mian men kaparasaya'anna dauga' raranga', yaku' mongololo' koi pinginti'ina i raaya'a, kada' daa monsoopkon i raaya'a bi sida mian men malolo' ni Kristus. Yaku' mongololo' tutuo'na giigii' mian, kada' koo'mo tia koo' yaku' momoko mansalamatkon toropii ira.

23 Giigii' palimangonku yaku' limang gause minginau' Lele Pore, kada' i yaku' uga' tonsoop mantausi barakaat na Lele Pore iya'a.

24 Kuu sabole minginti'i se' na tempo poopa'a-pa'agorkon tumetende', biai' a mian mongololo' tumetende', kasee men mandapot tambo tongko' sa'angu' mian. Mbaka' alaka' tetende' koi na aturan kada' i kuu mantausi tambomuu.

25 Sanda' mian men poopa'a-pa'agorkon tumetende', ia tio mungkuasai wakana na giigii' upa. Ia mingilimang koiya'a kada' posapeo'ion tia bunga men dongan malau. Kasee i kita mungkua-

sai wakamai na giigii' upa kada' posapeo'ion tia
bunga men sian malau pataka sidutu.
26 Mbali' yaku' sian tumetende' men sianta pan-
duungna noangku. Kabai se' poopukul, yaku' sian
mansambumo mumukul.
27 Kasee yaku' mansara-sarak mingilimang men
marepa kada' mungkuasai wakangku. Yaku'
mingilimang koiya'a gause i yaku' bude' kalu
moko daa mengelele'kon Lele Pore na mian sam-
bana, yaku' sianmo mantausi tambo.

10

Maka'amat na wawau mimbolian
10:1-11:1

1 Utu-utus! Kuu tiodaa minginau' upa men
nosida na pulinta na tempo i raaya'a nongololo' i
Musa. Raaya'a giigii' ia moongi antong, ka' giigii'
nosalamat nengelembeti tobui.*
2 Nengelembeti tobui ka' moongna antong iya'a
a men nipake bo pansarani i raaya'a giigii' kada'
sida pololo' ni Musa.
3 Raaya'a giigii' nangkaan kakaan men
koikoimo ringkat na Alaata'ala,*
4 ka' i raaya'a giigii' uga' ninginum men
koikoimo ringkat na Alaata'ala. Raaya'a
ninginum na Watu men ringkat na Alaata'ala
ka' poololo' i raaya'a. Kristus a Watu iya'a.*
5 Kasee mau koiya'a, Alaata'ala bude'kon
wawauna kobiai'anna i raaya'a. Mbali' Alaata'ala
namatalai i raaya'a nolapus na tano' maleas.*

---

* **10:1** Kel. 13:21-22; 14:22-29 * **10:3** Kel. 16:35 * **10:4** Kel. 17:6; Bil. 20:11 * **10:5** Bil. 14:29-30

6 Giigii' iya'a sida bo piile'onta, bo pompopodaga
i kita dako' mingkikira'i upa-upa men ba'idek koi
men ia wawaumo i raaya'a.*
7 Kita uga' sian sida mangkanggi patung koi
mian men isian na ko'ona i raaya'a. Na Alki-
taap isian nitulis koi kani'imari: “Mian umoruang
kumaan ka' ba'inum, kasi sumoili' mangkanggi
patung.”*
8 Alia i kita mogora' koi mian men isian na
ko'ona i raaya'a. Mbali' na ko'ona i raaya'a isian
ruampulo' totolu' loloon mian a men nolapus na
ilio sangilio iya'a gause ningilimang men koiya'a.*
9 Alia i kita mimitopongi Tumpu koi men ia
limang toro pii mian na ko'ona i raaya'a tempo
mbaripian, pataka i raaya'a nolapus ia tumbuk
ule moso'an.*
10 Kita uga' alia mongkoinanang koi men ia
limang toro pii mian na ko'ona i raaya'a tempo
mbaripian pataka i raaya'a ia papatei malaa'ikat
kolapusan.*
11 Giigii' men koiya'a nosida na ko'ona i raaya'a
kada' bo piile'onna mian sambana, ka' nitulis
kada' bo pompopodaga i kita. Gause i kita koini'i
mase tumuo' na tempo kokomburi'anna.
12 Mbaka' mian men mansarui se' daa keker-
eranna moonggor, ia tiodaa maka'amat dako' ia
mandawo'.
13 Sanda' saga-saga men lolongionmuu mase
saga-saga men malia' lolongionna mian. Kasee

* **10:6** Bil. 11:4 * **10:7** Kel. 32:6 * **10:8** Bil. 25:1-18 * **10:9** Bil. 21:5-6 * **10:10** Bil. 16:41-49

Alaata'ala malolo' na toon-Na. Kuu sian patalaion-
Na topongionna upa men sian pa'alaonmuu.
Tempo i kuu takaionna saga-saga, Ia bo mantarai
salan kada' i kuu sida mokotaan a noamuu.
14 Mbaka', utu-utusku men kolingu'ku, kuu
aliamomo' mangkanggi patung.
15 Pomorobuingku i kuu koi pomorobuingku
mian men motu'amo a noana. Kuu tiodaa mom-
poo'inarutikon wurungku kani'i.
16 Na tempo i kita minginum anggur na
sasangkir barakaat ka' munsukuur Alaata'ala,
taasi' uga' iya'a mompopo'inti'ikon se' i kita
motokantang tii Kristus na kolapusan-Na? Ka' na
tempo kita mongobo-obos roti bo kaanonta, taasi'
uga' iya'a mompopo'inti'ikon se' i kita tonsoop
sampana waka ni Kristus?*
17 Gause roti men oboson iya'a sa'a-sa'angu', ka'
i kita giigii' mangkaan roti iya'a, mbaka' i kita men
biai' kani'i nigalalmo sa'angu' waka.
18 Piile' uga' a lipu' Israel. Raaya'a men
nangkaan kakaan men nikurbaankonmo na
wawona mesba, raaya'a uga' nandapat obosna
mesba iya'a.
19 Nongko'upa mbali' se' mangaan men koiya'a?
Kelai men rookonon bona patung mbali' isian
aratina? Patung men kanggion mbali' isian
aratina?
20 Taasi'. Kasee kelai men nikelaikonmo bona
patung taasi' rookonon bona Alaata'ala, kasee
bona diim. Yaku' bude'kon i kuu malolo' na diim.*

---

* **10:16** Mat. 26:26-28; Mrk. 14:22-24; Luk. 22:19-20 * **10:20** Ul. 32:17

21 Kuu sian sida minginum anggur na rurua'
sasangkir. Kalu monsoosa' Tumpu, uga' na
Tumpumo. Amo' dauga' monsoosa' diim. Kuu
sian sida kumaan sa'angu' kaanan tia Tumpu ka'
uga' sa'angu' kaanan tia diim.
22 Kabai kita mingkira' minsidakon Tumpu
mosorop? Kita mbali' a bukuanna tii Ia?*

23 Taena mian, “Kita sida mingilimang men
kikira'ta.” Tuutuu'! Kasee taasi' giigii' men
kikira'ta se' daa kumana'. “Kita sida mingili-
mang men kikira'ta.” Tuutuu'! Kasee taasi' gi-
igii' men kikira'ta iya'a se' daa mamakadodor ka-
parasaya'anta.*
24 Alia isian mian men mampari-pari kaporean
men tongko' bona waka-wakana. Sanda' mian
tiodaa mampari-pari uga' men bo kaporeanna
mian sambana.
25 Kuu sida mangkaan antok men balukkonon
na pobalukan antok. Antok iya'a sobiimo ka'
seneion dako' sian kokana'na noamuu.
26 Gause na Alkitaap isian nitulis koi kani'imari:
“Tano' balaki' kani'i tia giigii' isiina mase Tumpu a
tombonona.”*
27 Kalu angeonna mian men taasi' sa'angu' ka-
parasaya'an kada' kumaan, ka' i kuu sangada an-
geonna, upa men nitaropkon na ko'omuu, alaka'
kaan. Sobiimo ka' mensenei nangalaan kakaan
iya'a, dako' sian kokana'na noamuu.
28 Kasee kalu isian men mambantil na ko'omuu
taena, “Antok kani'i nikelaikonmo bona patung,”

---

* **10:22** Ul. 32:21 * **10:23** 1Kor. 6:12 * **10:26** Mzm. 24:1

mbaka' alia mangkaan antok iya'a, gause ming-
inau' mian iya'a ka' minginau' men taena noa.
29 Panduungku taasi' se' men taena noamuu,
kasee men koi taena noana mian men namban-
tilkon iya'a.

Kabai isian men bapikirawar koi kani'imari:
“Nongko'upa mbali' a wawaungku se' tiodaa mon-
gololoikon isiina noana mian sambana?
30 Kalu i yaku' mangkaan antok see daa
sukuurkononku na Alaata'ala, nongko'upa mbali'
a mian se' mompoposala' i yaku' gause antok
iya'a, poali antok iya'a yaku' sukuurkonmo na
Alaata'ala?”
31 Mbali' mau upa a men limangonmuu kabai
se' kaanonmuu kabai se' inumonmuu, giigii' iya'a
alaka' limang tongko' bo pompobalaki' Alaata'ala.
32 Alia i kuu manggau'kon mian mangawawau
dosa, too se' i raaya'a lipu' Yahudi, kabai se' lipu'
Yunani, kabai se' jama'atna Alaata'ala.
33 Alaka' tumuo' koi yaku'. Yaku' mampari-pari
mingilimang giigii' upa men kikira'na giigii' mian.
Yaku' mingilimang koiya'a taasi' se' bona waka
susuung. Panduungku mase kada' daa mian biai'
sida salamatkonon.

11

1 Mai lolo' a wawaungku koi yaku' uga' mon-
gololo' wawau ni Kristus.*

Molimbaung tempo bakitumpu
11:2-16

* **11:1** 1Kor. 4:16; Flp. 3:17

2 Yaku' muntunde' i kuu gause i kuu daa sinampang minginau' i yaku' ka' i kuu mongololo' pisiso' men yaku' tadulkon na ko'omuu.
3 Kasee kikira'ku kada' i kuu minginti'i men koi kani'imari: men mantanaasi giigii' moro'one mase i Kristus, ka' men mantanaasi wiwine mase moro'one, ka' men mantanaasi i Kristus mase Alaata'ala.
4 Sanda' moro'one men basambayang kabai se' mantadulkon lele men ringkat na Alaata'ala kasee molimbaung, ia mampapakamaa' i Kristus men mantanaasi i ia.
5 Kasee sanda' wiwine, tempo ia basambayang kabai tempo ia mantadulkon lele men ringkat na Alaata'ala, kalu ia sian molimbaung, mbaka' wiwine iya'a mampapakamaa' moro'one men mantanaasi i ia. Wiwine men koiya'a koikoimo tia men nibokulu'imo.
6 Gause kalu wiwine bude' molimbaung, mbaka' bagia bi guntinga a wuukna. Kasee kalu wiwine guntingon kabai se' bokulu'ion, ya'a koikoimo mampapakamaa' i ia, mbaka' i ia tiodaa molimbaung.
7 Moro'one sian kana' molimbaung, gause ia mimpipiile'kon koi upa a Alaata'ala ka' kobalaki'an-Na. Kasee wiwine mimpipiile'kon kobalaki'anna moro'one.*
8 Gause taasi' wiwine a ni'ala ka' niwawau sida moro'one, kasee moro'one a men ni'ala ka' niwawau sida wiwine.*
9 Moro'one taasi'po niwawau bona wiwine, kasee wiwine a men niwawau bona moro'one.

---

* **11:7** Kej. 1:26-27 * **11:8** Kej. 2:18-23

10 Koiya'a mbali' wiwine tiodaa molimbaung
bookoi sa'angu' oosan se' ia mase tanaasionna
moro'one. Men koiya'a uga' kokana'na
malaa'ikat.
11 Mau mune' koi mianna Tumpu, wiwine sian
sida tumuo' susuung men sian paraa tia moro'one,
ka' moro'one uga' sian sida tumuo' susuung men
sian paraa tia wiwine.
12 Mau mune' wiwine nisidakon ringkat na
moro'one, kasee noko daa iya'a, moro'one
ngamea'kononna wiwine, ka' raaya'a giigii'
mimpu'u na Alaata'ala.
13 Alaka' poo'inarutikon a men koi kani'imari:
Sida mbali' a sa'angu' wiwine sambayang na
aropna mian biai' kasee sian nolimbaung?
14 Koi men ia inti'imo mian biai', ka' i kuu uga'
minginti'i se' kalu moro'one kea' a wuukna, ya'a
mase kakamaa'.
15 Kasee kalu wiwine, wuuk men alayo' iya'a
sida sa'angu' kobelesanna i raaya'a, ka' nirookon
na ko'ona kada' bo limbaungna.
16 Kalu isian men mingkira' mompoogagaikon
men koiya'a, kai kabaipo jama'atna Alaata'ala
men sambana tongko' mongololo' men koiya'a.
Sianta men sambanaan.

Wawau men sala' na tempo bakitumpuan mangkaan roti tia minginum anggur
11:17-34

17 Yaku' sian muntunde' i kuu na potoongku
men koi kani'imari. Poorimpungianmuu bak-
itumpu sianmo mantakakon men pore, kasee
mantakakon men sian pore.

18 Tumbena yaku' nongorongor se' na poorim-
pungianmuu isian mian men sian poolakama'.
Ka' surionku lele iya'a kobiai'anna tuutuu'.
19 Kabangaranamo uga' kalu na ko'omuu isian
mian men sian poolakama', kada' manasa se' ime
a mian men daa kana'!
20 Kasee na tempo i kuu poorimpungi baki-
tumpu mangkaan roti ka' minginum anggur bona
Tumpu, wawaumuu iya'a taasi' bona Tumpu.
21 Gause na tempo i kuu kumaan, kuu sanda-
sanda' po'olu-olukoni mangala kakaan tia anggur
pataka isian men dauga' mololu, ka' men sam-
bana tamban lio'.
22 Nongko'upa mbali' se' koiya'a? Taasi' uga' i
kuu laiganan? Kuu sida kumaan ka' ba'inum na
laiganmuu. Kabai i kuu mingkira' mompopokoo'
jama'atna Alaata'ala ka' mampapakamaa' mian
men talalais? Koi upa ansee a men tiodaa bo
bantilkonon na ko'omuu? Too men koiya'a tiodaa
tunde'onku? Sian! Yaku' sian muntunde' i kuu.
23 Gause men yaku' pisiso'kon na ko'omuu iya'a
mase tongko' yaku' labot na Tumpu. Na malom
tempo i Tumpu Yesus ia rookon mian kada' pap-
ateion, Ia nangala roti,
24 ka' noko daa Ia nunsukuurkon roti iya'a
na Alaata'ala, Ia nungurumpi-rumpikmo, kasi
norobu tae-Na, “Ni'imo a wakang-Ku men
nirookon bo pontololoki i kuu. Alaka' wawau
a men koi kani'i bookoi pinginau'muu i Yaku'.”
25 Koiya'a uga' sarataa noko daa nangkaan roti,
Ia nangalamo pinginuman tia anggur kasi norobu
tae-Na, “Isiina pinginuman kani'i bookoi oosna
toonna Alaata'ala men u'uru, men nipakadodor

tia rara'-Ku. Sanda' i kuu minginum men koi
kani'i, alaka' wawau a men koiya'a bookoi ping-
inau'muu i Yaku'.”*
26 Sanda' pangkaananmuu roti ka' pinginuman-
muu anggur men koi kani'i, kuu mengelelekon
kinolapusanna Tumpu pataka kotakaan-Na.
27 Mbali' mian men mangkaan rotina Tumpu
kabai se' minginum anggurna Tumpu see sian
kana' a wawauna, mian iya'a mangawawau dosa
na Tumpu men nongorookonmo waka-Na tia
rara'-Na bookoi kurbaan.
28 Sanda' mian tiodaa manganasai wawauna
kutung, kasi i ia sida mangkaan roti ka' minginum
anggur iya'a.
29 Gause kalu mian mangkaan roti ka' ming-
inum anggur kasee sian mingimamat wakana
Tumpu, mbaka' men kaanonna ka' inumonna
iya'a tongko' mantakakon ukumanna Alaata'ala
na wakana.
30 Mbali' biai' i kuu men manggeo ka' sian
maka'ala ka' isian uga' men tompolapus.
31 Kasee kalu i kita manganasai kutung
wawaunta, kita sian ukumonna Alaata'ala.
32 Kasee kalu too i kita ukumonna Alaata'ala,
mbaka' Ia mangawawau koiya'a kada' monto-
tobo'i i kita dako' i kita ukumon singka-singkat tia
mianna dunia men sian parasaya.
33 Utu-utusku! Kuu tiodaa poopeperai kalu i
kuu poorimpungi bakitumpu mangkaan roti ka'
minginum anggur.
34 Kalu isian men mololu, ia tiodaa kumaan
na laigannapo. Kalu i kuu mingimamat men

* **11:25** Kel. 24:6-8; Yer. 31:31-34

koiya'a, poorimpungianmuu sian mantakakon ukumanna Alaata'ala na ko'omuu. Men sambanaan daa bo bantilkononku na ko'omuu tempo kotakaanku.

12

Biai' a barakaat kasee Alus Molinas sa'a-sa'angu'
12:1-11

1 Utu-utus! Koini'i yaku' muntundunkon barakaat men rookononna Alus Molinas. Yaku' mingkira' kada' i kuu minginti'i men tuutuu'na.
2 Kuu minginti'i se' na tempo i kuu sianpo ninginti'i Tumpu, kuu nibaetokmo pataka mangkanggi patung men umu'.
3 Mbaka' bantilkononku se' mian men tondongonna Alusna Alaata'ala, ia sian momoko mangaan "Bi kana'a tadean i Yesus!" Koiya'a uga' sianta sa'angu'po mian men momoko mangaan: "Yesus a men Tumpu!" kalu mian iya'a sian pisiso'onna Alus Molinas.
4 Isian biai' kaliangan a barakaat men ringkat na Alaata'ala, kasee giigii' rookononna Alus men sa'a-sa'angu'.*
5 Isian biai' kaliangan a palimangon men sida limangon, kasee Tumpu men bo pinginti'i mase sa'a-sa'angu'!
6 Isian biai' kaliangan a palimangon men kosamba', kasee giigii' iya'a limangonna Alaata'ala men sa'a-sa'angu'.
7 Kita sanda-sanda' taraion barakaatna Alus Molinas men kumana' bo kaporeanta giigii'.

---

* **12:4** Rm. 12:6-8

8 Isian mian men taraionna Alus iya'a barakaat
pinginti'ian tempo morobu. Mian sambana
taraionna Alus iya'a barakaat mompopo'inti'ikon
Alaata'ala.
9 Mian sambana taraionna Alus iya'a barakaat
imaan moonggor. Mian sambana taraionna Alus
iya'a barakaat kuasa bo pengelesi'i mian.
10 Mian sambana taraion barakaat kuasa bo
pangawawau upa kosamba'. Mian sambana
taraion barakaat bo pantadulkon lele men ringkat
na Alaata'ala. Mian sambana taraion barakaat
minginti'i mindilang aana men Alus Molinas
tia men taasi'. Mian sambana taraion barakaat
momorobukon toropii kaliangan wurung men
kobangang, ka' isian uga' mian sambana taraion
barakaat minginti'i mangarat wurung men
kobangang iya'a.
11 Giigii' barakaat iya'a limangonna Alus men
sa'a-sa'angu' iya'a. Sanda' mian mandapot
barakaat koi men kikira'na Alus rookonon na
ko'ona.

Biai' a sampana waka kasee waka sa'a-sa'angu' 12:12-31

12 Wakana mian sa'a-sa'angu', kasee biai' a sam-
pana. Giigii' sampana iya'a, mau mune' biai',
mase galal sa'angu' waka. Kita men parasaya ni
Kristus uga' koi wakana mian.*
13 Kita men parasaya, mau lipu' Yahudi kabai
se' lipu' Yunani, ata' kabai se' mian men sian
nipo'ata', giigii' i kita ia saranimo Alus men sa'a-
sa'angu' iya'a kada' daa i kita sida posa'angu'on na

* **12:12** Rm. 12:4-5

waka ni Kristus. Kita giigii' nitaraimo ninginum
na Alus men koikoimo.

14 Wakana mian uga' biai' a sampana, taasi'po
tongko' sangkaliangan.
15 Koi upa kalu se' sarat mangaan taena, “Yaku'
taasi' lima, mbaka' i yaku' taasi'po sampana
waka.” Tuutuu' mbali' a sarat se' sian tonsoop
sampana waka?
16 Koi upa kalu se' tilinga mangaan taena, “Yaku'
taasi' mata, mbaka' i yaku' taasi'po sampana
waka.” Tuutuu' mbali' a tilinga se' sian tonsoop
sampana waka?
17 Kalu wakana mian tongko' mata giigii', koi
upa bo poorongorna waka iya'a? Kabai se' kalu
wakana mian tongko' tilinga giigii', koi upa a waka
iya'a sida poo'ook?
18 Kasee giigii' sampana waka iya'a ia pokela
Alaata'ala na wakana mian koi pingkira'-Na.
19 Kalu giigii' sampana waka tongko'
sangkaliangan, koi upa se' daa sida ngaanon
waka?
20 Tuutuu' mba'a se' biai' a sampana waka, kasee
waka sa'a-sa'angu'.

21 Mbali' mata sian sida mangaan na lima koi
kani'imari: “Koo sian kumana' na ingku'!” Kabai
se' takala' mangaan na sarat taena, “Koo sian
kumana' na ingku'!”
22 Poali sampana waka men bookoi sian
momoko ba'upa iya'a, ya'amo a men kumana'
tuu' bo ko'onta.
23 Ka' sampana waka men bookoi sian
angga'ion, ia a men angga'ionta tuu'. Sampana

waka men sian sida pakatedaon na mian biai',
imamatonta tuu'.
24 Kasee sampana waka men daa sida
pakatedaon mosoo imamatonta. Alaata'ala
nantapi'mo sampana wakanta pataka men sian
laan angga'ion, ya'a a men imamaton tuu'.
25 Mbali' giigii' sampana waka sian sida poosin-
sala', kasee tio poo'imamat.
26 Kalu sa'angu' sampana waka karepaan,
mbaka' sampana waka men sambana uga' tololo'
munsuri karepaan. Kalu sa'angu' sampana waka
angga'ion, mbaka' giigii' sampana waka uga'
munsuri beles.
27 Kuu giigii' mase waka ni Kristus ka' i kuu
sanda-sanda' mase sampana waka iya'a.
28 Koiya'a uga' a na lalomna jama'at. Alaata'ala
namatukokonmo bookoi limangna sanda' mian.
Men tumbena poposuu', korua'na nabii, kotolu'na
guru, kasi mian men isian barakaat mangawawau
upa kosamba', ka' uga' mian men isian barakaat
mengelesi'i mian, kabai se' minsida mangalawei
mian, kabai se' minsida mantanaasi, kabai se'
men minginti'i momorobukon toropii kaliangan
wurung men kobangang.*
29 Raaya'a taasi' se' daa giigii' nosida poposuu'
kabai se' nabii kabai se' guru. Taasi' se' daa giigii'
isian barakaat bo pangawawau upa kosamba',
30 kabai se' bo pengelesi'i mian, kabai se' men bo
pomorobukon wurung men kobangang, kabai se'
bo pangarat wurung men kobangang iya'a.
31 Mbaka' kuu tiodaa mampari-pari mantausi
na Alus Molinas barakaat men tuko. Ka' koini'i

* **12:28** Ef. 4:11

yaku' mompopo'inti'ikon na ko'omuu salan men porena tuu'.

13

Polingu'
13:1-13

1 Mau mune' i yaku' minginti'i biai' kaliangan wurungna mian, ka' uga' wurungna malaa'ikat, kasee i yaku' sian molingu'kon mian sambana, mbaka' giigii' men neengkononku iya'a tongko' koi laungna tawa-tawa tia gong men kalansingan, kasee sianta aratina.
2 Mau yaku' isian barakaat mantadulkon lele men ringkat na Alaata'ala, ka' minginti'i giigii' upa men sian inti'ionna mian sambana, ka' montombonoi giigii' pinginti'ian, ka' parasaya tuu' na Alaata'ala pataka mamaka'ala momosuu' buu'na bi balimba', kasee i yaku' sian molingu'kon mian sambana, mbaka' i yaku' sian tuu' mingkaliangan!*
3 Mau giigii' men tombonoionku rookononku na mian talalais, ka' uga' maloos tunuon a wakangku, kasee i yaku' sian molingu'kon mian sambana, mbaka' giigii' men yaku' limangmo iya'a sian tuu' isian ee'na.
4 Mian men molingu'kon mian sambana, ia sian sungkol, kasee pore a noana. Ia sian masindir, sian mongkodaakon wakana ka' sian mintidaadaa.
5 Ia sian aripuru, sian mingimamat men tongko' bona waka-wakana, ia sian maso'on, ka' ia sian mongkokoo'i mian men isian sala'na na ko'ona.

---

* **13:2** Mat. 17:20; 21:21; Mrk. 11:23

6 Mian men molingu'kon mian sambana, ia
sian mingkikira'i men kelo-kelos, ia tongko'
mingkira'kon men kana'.
7 Ia mokotaan mongololongi giigii' repaan,
ka' mingkira' mamarasaya men pore na sanda'
mian. Upa men ooskononna bona mian sian
kolimbo'ionna, ka' i ia mokotaan mempeperai
giigii' upa.
8 Polingu' sian kokabu-kabusanna. Barakaat
mantadulkon lele men ringkat na Alaata'ala
bo sianmo imputna, barakaat momorobukon
wurung men kobangang bo sianmo imputna,
barakaat mompopo'inti'ikon Alaata'ala bo
sianmo imputna.
9 Gause pinginti'ianta sian biai' ka' lelena
Alaata'ala men tadulkononta sian kalepu.
10 Kasee kalu isianmo men daa kalepu, mbaka'
barakaat men sian kalepu iya'a bo penta'.
11 Tempo i yaku' dauga' morio', yaku' morobu
koi anak morio', noangku koi anak morio', ping-
inti'ianku koi anak morio'. Koini'i sarataa i yaku'
nobalaki'mo, gau'na anak morio' iya'a yaku' par-
ereimo.
12 Koini'i koikoi se' i kita mimiile' dudusta
na mongkitaan, men sian laan manasa, kasee
ni'imarian piile'on manasa koi men poororo'up.
Koini'i baasi sanggiran a men inti'ionku, kasee
ni'imarian daa bo manasa inti'ionku, koi yaku'
uga' inti'ionna Alaata'ala.
13 Mbaka' koini'i isian koi tolu' kaliangan a men
tiodaa sinampang limangonta: mamarasaya,
mongooskon ka' molingu'kon. Men tuko na totolu'
kaliangan iya'a mase molingu'kon.

14

Barakaat men rookononna Alus Molinas 14:1-25

1 Kuu tiodaa molingu'kon mian sambana. Ka' pari-pari a barakaat men rookononna Alus Molinas, men tukona tuu' barakaat mantadulkon lele men ringkat na Alaata'ala.

2 Mian men momorobukon wurung men kobangang, ia taasi'po morobu na mian, kasee morobu na Alaata'ala. Sianta mian men minginti'i upa men tundunonna, gause Alus Molinas a men minsidakon i ia mengeneengkon upa-upa men tongko' Alaata'ala a ninginti'i.

3 Kasee mian men mantadulkon lele men ringkat na Alaata'ala, ia uga' momorobui mian kada' bo pamakadodor i raaya'a, bo pantarai ururan ka' bo pantata'u i raaya'a.

4 Mian men momorobukon wurung kobangang tongko' mamakadodor waka-wakana, kasee mian men mantadulkon lele men ringkat na Alaata'ala, ia mamakadodor jama'at.

5 Kikira'ku kada' i kuu giigii' minsida momorobukon wurung men kobangang. Kasee men porena kalu i kuu minsida mantadulkon lele men ringkat na Alaata'ala. Gause mian men mantadulkon lele men ringkat na Alaata'ala a kumana'na tia mian men momorobukon wurung men kobangang. Jama'at sida pakadodoronna mian men momorobukon wurung men kobangang tongko' kalu isian mian bo pangarat wurung iya'a.

6 Utu-utus! Kalu i yaku' taka na ko'omuu ka' yaku' momorobukon wurung men kobangang,

men koiya'a mbali' isian kana'na bo ko'omuu?
Sian! Kasee kalu i yaku' muntundunkon men
ia pipiile'kon Tumpu na ingku' kabai pinginti'ian
kabai lele kabai pisiso' men ringkat na Alaata'ala,
ya'a daa isian kana'na.
7 Koiya'a uga' a pakakas musiik men sian mi-
noa kasee isian laungna, koimo poloit kabai se'
kecapi. Kalu sian kana' a pamakenta, koi upa bo
pinginti'ina mian musiik iya'a?
8 Kabai kalu terompetna surudadu duupon
sambu-sambumo, ime mbali' a men daa ba-
toropot poopapate?
9 Koiya'a uga' i kuu. Kalu i kuu momorobukon
wurung men kobangang, kasee wurung iya'a sian
manasa, mbaka' sianta sa'angu'po a mian men
minginti'i upa men tundunonmuu iya'a. Tun-
dunanmuu iya'a sianta patukna ka' tongko' bo
penta'.

10 Na tano' balaki' kani'i sabole biai' kaliangan a
wurungna mian, kasee sianta sa'angu'po wurung
iya'a men sianta aratina.
11 Kasee kalu i yaku' sian minginti'i men
neengkononna sa'angu' mian, mbaka' mian
men mengeneengkon iya'a tongko' koi mian
sa'angu'an lipu' na ingku'. Ka' i yaku' uga' koi
mian men sa'angu'an lipu' na ko'ona.
12 Koiya'a uga' i kuu. Kuu mingkira' tuu' bi isian
barakaat na Alus Molinas. Kasee men tukona tuu',
kuu tiodaa mampari-pari bi isian barakaat men
mamakadodor jama'at.

13 Mbaka' mian men momorobukon wurung
men kobangang, ia tiodaa mama'ase' na

Alaata'ala kada' i ia uga' minsida mangarat upa
men ngaanonna iya'a.
14 Gause kalu i yaku' sambayang mowurung
men kobangang, mbaka' noangku sambayang
kasee yaku' sian minginti'i upa-upa.

15 Tiodaa koi upa ansee a bo limangonku? Koi
kani'imari a men bo limangonku: Yaku' bo sam-
bayang mowurung kobangang, kasee i yaku' uga'
sambayang mowurung men inti'ionku. Yaku' bo
monani mowurung kobangang, kasee i yaku' uga'
monani mowurung men inti'ionku.
16 Gause kalu i kuu basukuur na Alaata'ala
tongko' mowurung kobangang ka' isian mian
sambana men sian minginti'i wurung kobangang
iya'a, mbaka' mian iya'a sian sida mangaan se',
“Yaku' daa sangada” na sukuurmuu iya'a, gause i
ia sian minginti'i upa men kuu ngaan.
17 Mau mune' sukuurmuu na Tumpu iya'a pore,
kasee sambayangmuu iya'a sian mamakadodor
mian sambana.

18 Yaku' basukuur na Alaata'ala gause i yaku'
tii kuu giigii', yaku' a minsidana momorobukon
wurung men kobangang.
19 Kasee na poorimpungianna jama'at, yaku'
bagia tongko' mowurung lilima' taa' men daa don-
gan inti'ionna mian kada' i yaku' sida mimisiso'
i raaya'a. Sobii ka' mowurung loloonan taa' men
kobangang kasee sian dongan inti'ionna mian.

20 Utu-utus! Alia pinginti'ianmuu koi anak
morio'. Kalu na araasanna men ba'idek, kuu tio-
daa koi anak morio' men sian minginti'i mingili-
mang ba'idek. Kasee kalu pinginti'ian men

kana', kuu tiodaa koi pinginti'ianna mian men
motu'amo.
21 Na Kitap Ukum Torat isian nitulis koi
kani'imari:
“Taena Tumpu,
‘Yaku' momokau mian men morobu wurung sam-
bana,
ka' mian men taasi' tombono dodongoan
kada' morobu na mian-Ku.
Kasee mau koiya'a, raaya'a bude' momorongori
Yaku'.’ ”*
22 Mbaka' barakaat momorobukon wurung
men kobangang sida koi sa'angu' oosan bona
mian men sian parasaya, taasi' bona mian men
parasaya. Ka' barakaat mantadulkon lele men
ringkat na Alaata'ala sida oosan bona mian men
parasaya, taasi' bona mian men sian parasaya.
23 Mbaka' kalu i kuu poorimpungi, ka' giigii'
mian momorobukon wurung men kobangang, koi
upa ansee kalu isian toropii mian sambana men
taasi' sa'angu' kaparasaya'an mantakai i kuu?
Raaya'a sabole mansarui se' i kuu nolengangmo!
24 Kasee kalu giigii' i kuu mantadulkon lele men
ringkat na Alaata'ala, ka' takaionna mian men
taasi'po sa'angu' kaparasaya'an kabai se' mian
men taasi'po tombono dodongoan, mbaka' giigii'
upa men kuu tadulkon iya'a sida bo pampapaka-
maa' i ia na dosana, ka' minsidakon i ia minginti'i
dosana isian ukumanna.
25 Mbali' men dauga' naa-naa' na noana bo
ka'inti'ian, pataka i ia sida tumutuku' rumbuk

* **14:21** Yes. 28:11-12

tano' monsoosa' Alaata'ala. Ia bo mompotuutuu' se' Alaata'ala isian na ko'omuu.

Aturan bakitumpu
14:26-40

26 Utu-utus! Koi upa mbali' i kita? Kalu i kuu poorimpungi, isian men moguyu' mazmur, isian men mimisiso', isian men muntundunkon men ia pipiile'kon Tumpu na ko'ona, isian men momorobukon wurung men kobangang, ka' isian uga' men mangarat upa men niporobukon iya'a. Kasee giigii' iya'a tiodaa limangon bo pamakadodor jama'at.

27 Kalu isian men mingkira' momorobukon wurung men kobangang, mbaka' tongko' toro rua' kabai se' tolu' mian daamo, men poobobolos morobu. Ka' tiodaa isian men bo pangarat upa men tundunonna mian iya'a.

28 Kalu sianta mian men minsida mangarat, mbaka' mian men momorobukon wurung men kobangang iya'a tiodaa mimporokot na poorimpungian iya'a. Patalai i raaya'a morobu na wakana susuung ka' na Alaata'ala daamo.

29 Rua' kabai se' tolu' mian men isian lele men ringkat na Alaata'ala, raaya'a tiodaa mantadulkon lele iya'a. Pintanga' i raaya'a muntundun, mian sambana tio mompoo'inarutikon upa men tundunonna i raaya'a.

30 Kasee kalu Alaata'ala mantadulkon lele-Na na sa'angu' mian men poto'oruang na poorimpungian iya'a, mbaka' mian men pintanga' morobu iya'a tiodaa mimporokot kutung.

31 Kuu giigii' sida poobobolos mantadulkon lele men ringkat na Alaata'ala, kada' daa i kuu giigii'

sida mangalabot pisiso' ka' noamuu sida moong-
gor.
32 Mian men isian barakaat bo pantadulkon lele
men ringkat na Alaata'ala, ia momoko mambarios
noana ka' moko pera poobobolos.
33 Alaata'ala bude'kon men sinangkatingkeng.
Kikira'-Na tongko' men ratong.
34 Koi men dele na giigii' jama'atna Alaata'ala,
wiwine tiodaa mimporokot na poorimpungianna
jama'at. Raaya'a sian poturangon morobu.
Raaya'a tio malolo' koi men isian nitulis na ukum
Torat.
35 Kalu i raaya'a mingkira' minginti'i upa-upa,
raaya'a tiodaa mimikirawar na langkai'na i
raaya'a na laigan. Kakamaa' kalu se' sa'angu'
wiwine morobu na poorimpungianna jama'at.
36 Wurungna Alaata'ala mbali' se' na ko'omuu
a norumingkatanna? Kabai wurung iya'a mbali'
tongko' na ko'omuu a pantadulkonan?
37 Kalu isian mian men munsuri se' daa isian
barakaat bo pantadulkon lele men ringkat na
Alaata'ala, kabai se' ia isian barakaat men sam-
bana men ringkat na Alus Molinas, mian iya'a
tiodaa minginti'i se' upa men yaku' tulis kani'i
mase potuun men ringkat na Tumpu.
38 Kasee kalu isian mian men kunda koiya'a, alia
mingimamat i ia.
39 Utu-utus! Mbaka' pari-pari a barakaat man-
tadulkon lele men ringkat na Alaata'ala. Ka'
alia mune' mongkokundakon mian men mo-
morobukon wurung men kobangang.
40 Kasee giigii' tiodaa limangon pore-pore koi
sasalanna.

15

Kristus nipotuo'i noko daa lapus
15:1-11

1 Utu-utus! Yaku' mompopo'inau'kon na
ko'omuu Lele Pore men yaku' lelekon mbaripian
na ko'omuu. Kuu noparasayamo Lele Pore iya'a,
ka' moonggor a kaparasaya'anmuu.
2 Mbali' i kuu salamat gause Lele Pore iya'a,
kalu i kuu tuutuu' montontoni upa men yaku'
lelekonmo. Kabai isian mbali' i kuu men parasaya
kasee men ooskononmuu iya'a nopenta'mo na
ngaya-ngaya?
3 Yaku' nantadulkonmo men tuko na ko'omuu
koi men yaku' labot. Koi kani'imari a men tuko
iya'a. Kristus nolapus gause dosanta, sintutu' tia
men ia tundun nabii men nitulis na Alkitaap.
4 Ia nitanom, kasee komburi'na Ia nipotuo'imo
na ilio men kotolu'na sintutu' tia men ia tundun
nabii men nitulis na Alkitaap.
5 Kristus men nipotuo'imo iya'a uga' nintipi-
ile'mo ni Kefas, ka' Ia uga' nintipiile' na sompulo'
rua' murit-Na.
6 Noko daa koiya'a, Ia nintipiile'mo na mian
parasaya men lima'atu labi mian. Raaya'a giigii'
singkat nimiile'. Kobiai'anna mian men nimiile'
i Yesus tempo iya'a dauga' tumuo' pataka koini'i.
Tongko' toropii ira a men nolapusmo.
7 Noko daa koiya'a Ia nintipiile'mo ni Yakobus,
kasi na giigii' poposuu'.
8 Ka' men kokomburi'anna tuu', Ia nintipiile' na
ingku'; yaku' koi anak ningamea'kon sianpo tia
tempona.

9 Gause i yaku' mase poposuu' men koo'namo
tuu' na giigii' poposuu'. Yaku' bookoi sian sida
ngaanon poposuu', gause i yaku' nantalalaismo
jama'atna Alaata'ala.
10 Kasee ka' kaporeanna Alaata'ala, mbaka' i
yaku' nosidamo koi men isian koini'i. Ka' ka-
poreanna Alaata'ala na ingku' iya'a sian penta'
na ngaya-ngaya. Tamban yaku' a men kakat tuu'
balimang na giigii' poposuu'. Kasee iya'a bookoi
taasi'po i yaku' a ningilimang. Men koiya'a nosida
gause kaporeanna Alaata'ala men yaku' surimo.
11 Mbaka', mau ni ime a nangalabotanmuu Lele
Pore, too na ingku' kabai se' na poposuu' men
sambana, koiya'a a Lele Pore men kai lelekon na
ko'omuu ka' men parasayaonmuu.

Kita bo potuo'ion moko daa lapus 15:12-34

12 Kalu kai mengelelekon se' i Kristus nipotuo'i
noko daa lapus, koi upa se' isian mian na ko'omuu
mangaan se' mian lapus sian potuo'ion?
13 Kalu mian lapus sian potuo'ion, mbaka' i Kris-
tus uga' sian nipotuo'i noko daa lapus.
14 Kalu i Kristus sian nipotuo'i, mbaka' sianta
kana'na a men kai lelekon ka' sianta kana'na a
kaparasaya'anmuu.
15 Ka' uga' i kai nimimborekkon Alaata'ala gause
i kai nangaan se' i Ia nomotuo'imo i Kristus, poali
sian nipotuo'i, kalu se' tuutuu' mian lapus sian
potuo'ion.
16 Gause kalu se' tuutuu' mian lapus sian po-
tuo'ion, mbaka' i Kristus uga' sian nipotuo'i.

17 Ka' kalu i Kristus sian nipotuo'i, mbaka'
kaparasaya'anmuu sianta kana'na, ka' uga'
dosamuu sianpo ni'ampuni.
18 Kalu koiya'a, mbaka' silaka' a giigii' mian men
noparasayamo ni Kristus kasee nolapusmo.
19 Kalu i kita mongooskon i Kristus tongko' bona
tutuo'ta na tano' balaki' kani'i, mbaka' i kitamo a
mian men koo'na tuu' na giigii' mian.
20 Kasee men tuutuu'na koi kani'imari: Kristus
mase nipotuo'i noko daa lapus. Ia men olukon
nipotuo'i na giigii' mian men nolapusmo.
21 Gause wawauna sa'angu' mian mbaka' isian
kolapusan. Koiya'a uga' gause wawauna sa'angu'
mian mbaka' mian potuo'ion moko daa lapus.
22 Gause koikoimo tii Adam mbaka' giigii' mian
lapus. Koiya'a uga' gause moto kantang tii Kristus
mbaka' giigii' mian bo potuo'ion.
23 Kasee sanda' mian tio mempeperai tempona
i raaya'a bo potuo'ion. Kristus a men olukonpo
nipotuo'i. Moko daa iya'a kasi mian ni Kristus a
potuo'ion na tempo kotakaan ni Kristus.
24 Moko daa koiya'a kasi taka a kakabusanna
tempo. Kasi i Kristus bo mongorookon
Batomundo'an-Na na Alaata'ala, Tama na
surugaa moko daa silaka'ion-Na a giigii'
bapamarentaan, kakuasa'an ka' upa men
moonggor.
25 Gause Kristus tiodaa mingintoni
bapamarentaan koi sa'angu' Tomundo' pataka
Alaata'ala mompoporungku' giigii' mian men
mangka'idek i Kristus sida malolo' na Ko'ona.
26 Kolapusan men ka'idekna mian uga' kom-
buri'na bo rungku'ion-Na,

27 gause isian nitulis na Alkitaap se' giigii' upa
ia poko sidakonmo Alaata'ala malolo' ni Kristus.
Kasee kalu ngaanon se' giigii' upa Ia sidakonmo
malolo' ni Kristus, men koiya'a manasamo se'
somo Alaata'ala a men sian tonsoop.
28 Kasee kalu giigii' upa sidamo malolo' ni Kris-
tus, mbaka' i Kristus men koi Anak uga' bo min-
sidakon waka-Na malolo' na Alaata'ala men nin-
sidakon giigii' upa malolo' na Ko'ona, kada' daa
Alaata'ala a men mantanaasi giigii' upa.

29 Kalu mian lapus sian potuo'ion, upa a kana'na
mian men saranion bona mian men nolapusmo?
Kalu se' tuutuu' a mian lapus sian potuo'ion,
mbaka' bo upana i raaya'a mingilimang men
koiya'a?
30 Ka' i kai, bo upamai ka' mangaropi kosilaka'an
sanda' tempo?

31 Utu-utus! Sanda' ilio yaku' toro-toro la-
pus. Men taengku' kani'i mase tuutuu'. Mbali'
yaku' momoko mambantilkon na ko'omuu men
koiya'a gause i yaku' kodaawankon i kuu men
parasayamo ni Kristus Yesus, Tumpunta.
32 Kalu bo piile'on koi pinginti'ina mian, bookoi
upa a kana'na i yaku' mintimbangi mian na Efesus
men koi ayop manganta'? Kalu mian lapus sian
potuo'ion, mbaka' “mai kita kumaan, ba'inum ka'
mongoloangi noanta, gause liila kita lapusmo.”

33 Alia i kuu kobaetok! Molulusankon mian men
ba'idek a gau'na mase tongko' mambaraba'i tutuo'
men pore.
34 Kuu tiomo poo'inti'i, ka' aliamomo' man-
gawawau dosa! Isian mian na jama'atmuu men

sian minginti'i Alaata'ala. Men koiya'a bantilkononku kada' i kuu minginti'i makamaa'.

Waka men u'uru
15:35-58

35 Kasee too isian mian men bapikirawar koi kani'imari: “Koi upa bo pomotuo'i mian lapus? Ka' koi upa a wakana i raaya'a kalu tumuo' soosoodo?”
36 Wee i kuu mian men bobo'! Wine' men asokonmuu sian tumuo' asokon kalu sian pate kutung.
37 Ka' upa men asokonmuu, taasi'po men tuo'mo, kasee baasi wine'na, koimo wine'na gandum kabai se' wine'na aso-asok men sambanaan.
38 Kasee kalu wine' iya'a tuo'mo, Alaata'ala a men mantaraikon dudus bona sanda' aso-asok koi men pingkira'-Na. Sanda' wine' tumuo' poosasala' a dudusna.
39 Taasi' se' daa giigii' men tumuo' na tano' balaki' kani'i koikoimo a dudusna. Dudusna mian sa'angu'an, dudusna ayop sa'angu'an, dudusna sapu' sa'angu'an, dudusna susum sa'angu'an.
40 Isian upa-upa na lealaa, ka' uga' isian upa-upa na tano' balaki', kasee porena upa-upa na lealaa poosasala' porena upa-upa men na tano' balaki'.
41 Porena matana ilio poosasala' tia porena wulan, ka' porena wulan poosasala' tia porena bitu'on, ka' porena bitu'on men sa'angu' poosasala' tia porena bitu'on men sambana.
42 Koiya'a uga' a pomotuo'ian mian lapus ni'imarian. Waka men tanomon sida baras, kasee waka men potuo'ion sianmo baras.

43 Waka men tanomon ba'idek piile'on, kasee
waka men potuo'ion pore piile'on. Waka men
tanomon sian bukuan, kasee waka men potuo'ion
bukuan.
44 Waka men tanomon mase waka men na tano'
balaki', kasee sarataa potuo'ion, mbaka' wakamo
men ringkat na surugaa.
Isian waka men ringkat na tano' balaki', isian
uga' waka men ringkat na surugaa.
45 Mbali' na Alkitaap isian nitulis koi kani'imari:
“Adam a mian men tumbena.
Ia nosidamo waka men tumuo'.”
Kasee Adam men kokomburi'anna a Alus men
momotuo'i.
46 Waka men olukon taasi' ringkat na surugaa,
kasee ringkat na tano' balaki'. Noko daa iya'a, kasi
waka men ringkat na surugaa.
47 Mian men tumbena awuna tano' balaki' a ni-
wawau, kasee mian men komburi'na norum-
ingkat na surugaa.
48 Giigii' mian men na tano' balaki' koikoimo tia
mian men awuna tano' balaki' a niwawau, ka'
mian men na surugaa koikoimo tia mian men na
surugaa a norumingkatanna.
49 Kita koini'i koi dudusna mian men ringkat na
awuna tano' balaki', kasee ni'imarian dudusta koi
dudusna mian men ringkat na surugaa.
50 Utu-utus! Koi kani'imari ansee: wakanta
men antok tia rara' mase sian sida pontombonoi
Batomundo'anna Alaata'ala, ka' waka men ko-
baraba'ian sian poowawa tia waka men sian ko-
baraba'ian.
51 Isian men bantilkononku na ko'omuu men
sianpo ia inti'i mian mbaripian: sianta giigii' i kita
bo lapus, kasee i kita giigii' bo boliion!

52 Kita boliion tongko' sangkudap mata, na
tempo laungna terompet men kokomburi'anna.
Kalu rongoron a laungna terompet, mbaka' mian
lapus bo potuo'ion men sianmo kobaraba'ian ka' i
kita boliion.
53 Gause men kobaraba'ian kani'i tiodaa bolo-
sion men sian kobaraba'ian, ka' men sida lapus
tiodaa bolosion men daa sianmo lapus.
54 Ka' moko daa men kobaraba'ian bolosion
men daa sian kobaraba'ian, ka' men sida lapus
bolosion men daa sianmo lapus, kasi isian ee'na
Wurungna Tumpu men nitulis koi kani'imari:
"Kolapusan ia rungku'imo Tumpu."
55 "Wee i koo kolapusan! Taka aana i koo?
Wee i koo kolapusan! Aana a moso'om?"
56 Dosa mase moso' men mantakakon kolapusan,
ka' ukum Torat a men bo pinginti'ianta dosa.
57 Kasee sukuur na Alaata'ala! Kita nobangarmo
gause Tumpunta i Yesus Kristus.
58 Mbaka' bi poonggor, utu-utusku men
kolingu'ku! Alia raranga'! Bi kakat liuliu na
palimangon men bona Tumpu! Gause i kuu daa
minginti'i se' men limangonmuu bona Tumpu
sabole sian penta' na ngaya-ngaya.

16

Ruru'an doi' bi saalkonon
16:1-4

1 Ruru'an doi' men bona mian men sa'angu'
kaparasaya'an, pa'ase'onku kada' i kuu mingili-
mang koi men yaku' pisiso'konmo na jama'at na
Galatia.*

* **16:1** Rm. 15:25-26

2 Sanda' ilio Minggu, kuu sanda-sanda' tiodaa
mansaalkon doi'muu men sintutu' tia basarakan-
muu. Alaka' naa' iya'a doi'muu dako' i kuu
badudur tempo kotakaanku.
3 Kalu i yaku' takamo, yaku' bo momosuu' mian
men daa kikira'muu. Raaya'a taraionku surat
kada' mangawawa ruru'anmuu iya'a waale'e
Yerusalem.
4 Kalu se' i yaku' tiodaa mae', mbaka' i raaya'a bo
mansambai i yaku'.

Sagia ni Paulus
16:5-9

5 Yaku' bo taka na ko'omuu, moko daa i yaku'
lumiu na Makedonia, gause i yaku' tiodaa lumiu
nda'aa.*
6 Too i yaku' dumodongo tii kuu na Korin-
tus toropii tempo, kabai se' pataka koporusanna
tempo memel, kada' daa i kuu sida muntulung i
yaku' men bo pingimputkon rae'anku.
7 Gause koini'i yaku' bude' mimiile' i kuu men
tongko' sangkodi'. Kalu poturangonna Tumpu,
kikira'ku kada' i yaku' sida dumodongo tii kuu
men mana-manaau'.
8 Kasee i yaku' dauga'na ka'ita na Efesus pataka
na iliona ramean Pentakosta,*
9 gause ka'ita isian palawangan balimang men
balaki' ka' kumana', mau mune' biai' tuu' a men
mantalintangi.*

Toropii kaliangan men ia potookon i Paulus
16:10-18

---

* **16:5** Tun. 19:21 * **16:8** Im. 23:15-21; Ul. 16:9-11 * **16:9** Tun. 19:8-10

10 Kalu i Timotius taka na ko'omuu, pari-pari
kada' daa i ia sida dumodongo na ko'omuu men
sian babata, gause ia uga' koikoimo tii yaku'
mingilimang palimangonna Tumpu.*
11 Mbaka' alia isian mian men mompopokoo'
i ia se' koi mian men sian angga'ion! Kasee
alaka' lawei i ia kada' i ia sida mambantangkon
rae'anna, ka' sida taka soosoodo na ingku', gause i
yaku' mempeperai i ia taka singka-singkat tia utus
sa'angu' kaparasaya'an men sambana.
12 Utusta men i Apolos, yaku' posuu' kada' daa
poololo' tia utus sa'angu' kaparasaya'an men sam-
bana mae' mengelego'i kuu, kasee ka' ia bude' tuu'
taka koini'i. Kalu isianmo piloangan, ia sabole
taka.
13 Maka'amat! Bi poonggor a imaan! Alia
layaon. Bi bukuan!
14 Giigii' palimangonmuu tio limangon tia noa
men molingu'.
15 Utu-utus! Dauga' isian men pa'ase'onku
na ko'omuu. Kuu minginti'i se' i Stefanas tia
poto'utusanna mase mian na Akhaya men tumbe-
tumbena ninsoop Sarani, ka' i raaya'a uga'
nongononoaimo balimang muntulung mianna
Tumpu.*
16 Mbaka' alaka' lolo' a mian men koiya'a, ka'
giigii' mian men kumakamale balimang tii kuu.
17 Yaku' beles gause tatakana ari Stefanas tii For-
tunatus ka' i Akhaikus, gause i raaya'a nombolosi
i kuu taka na ingku'.

---

* **16:10** 1Kor. 4:17 * **16:15** 1Kor. 1:16

18 Raaya'a nompopobelesmo i yaku' koi i raaya'a
nompobeles i kuu. Alaka' angga'i uga' a mian men
koi i raaya'a!

Salam
16:19-24

19 Jama'at na Poropinsi Asia moki tundunkon
salamna bo ko'omuu. Akwila tii Priskila ka'
jama'at men poorimpungi na laiganna i raaya'a
moki tundunkon salamna bo ko'omuu.*
20 Giigii' utus sa'angu' kaparasaya'an moki tun-
dunkon salamna bo ko'omuu. Poosalami ka'
poo'ooki tia noa men molinas i kuu men sa'angu'
kaparasaya'an.
21 Salamku kani'i yaku' a men nuntulis! Yaku' i
Paulus.
22 Mian men sian molingu'kon Tumpu, sobii bi
kana'a tadean!
Maranata! Tumpumai, takamo!
23 Sulano kaporean ni Tumpu Yesus sinampang
isian na ko'omuu.
24 Yaku' molingu'kon i kuu giigii' men parasaya
ni Kristus Yesus.

---

* **16:19** Tun. 18:2

Kitap molinas men ringkat na alaata'ala: perjanjian baru

New Testament in Balantak (ID:blz:Balantak)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Balantak

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 29 Jan 2022
9981d226-825b-5bc0-bbcf-25f79e076182